XIX. évfolyam
9. szám
ROMALAP
2011. szeptember
Ára: 300 Ft

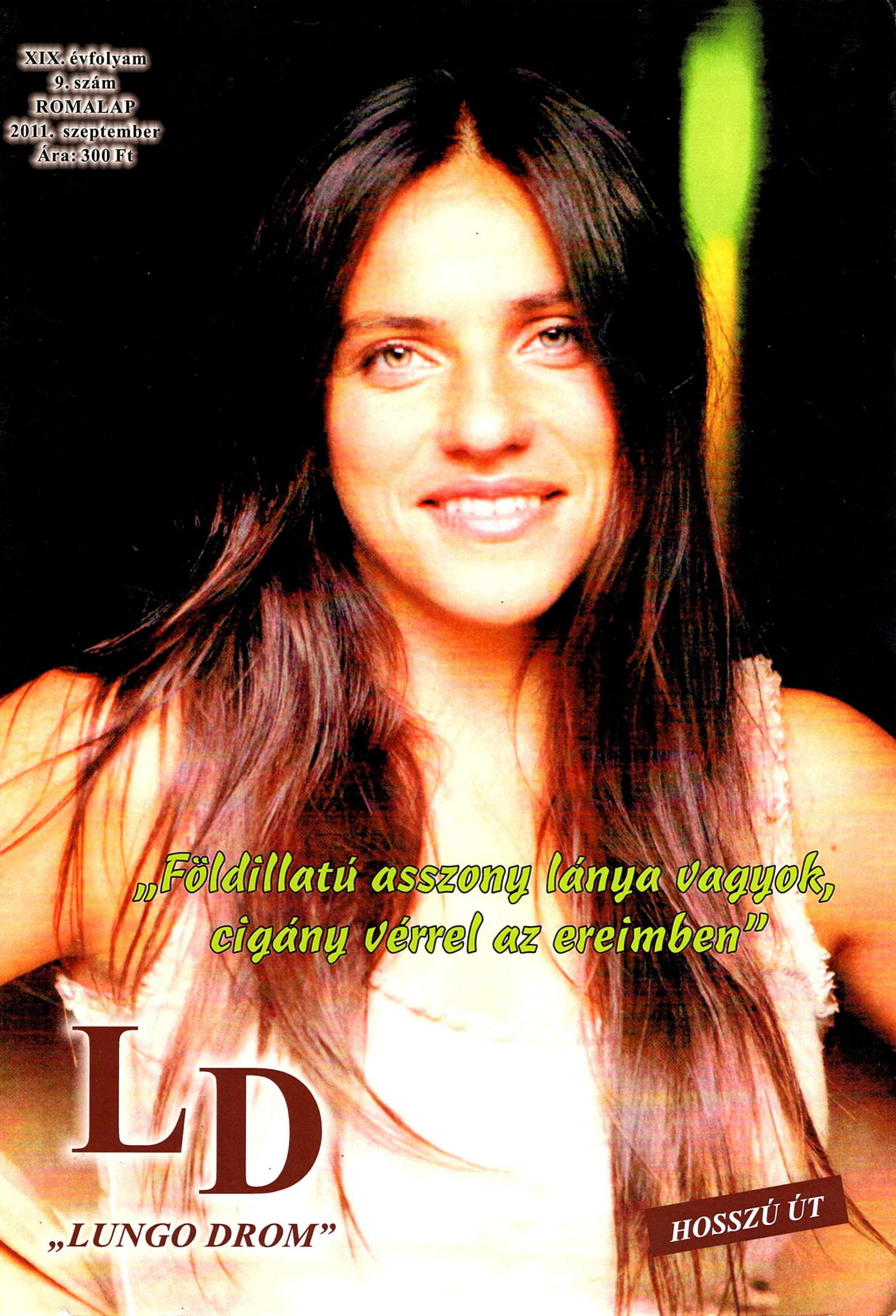

„Földillatú asszony lánya vagyok,
cigány vérrel az ereimben”

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Szeptember (Ősi magyar nevén, *Földanya hava*) az év kilencedik hónapja a Gergely-naptárban, és 30 napos. E hónap neve a latin *septem* szóból ered, melynek jelentése *hét*, mivel szeptember eredetileg az év hetedik hónapja volt a római naptárban. A 18. századi nyelvújítók szerint a szeptember: *gyümölcsönös*. A népi kalendárium Szent Mihály havának nevezi.

SZEPTEMBER 4. – SZENT ROZÁLIA

Rozália a katolikus barokk népéletnek egyik legjellegzetesebb alakja, az egykorú járványos betegségek kiemelkedő hazai védőszentje. Az előkelő Sinibaldi grófi család sarjadéka, a szicíliai udvarban nevelkedett, majd visszavonult a világtól. Palermo mellett a Monte Pellegrino egyik barlangjának mélyén húzódott meg és 1166 táján ott is halt meg. A barlang földjére feküdt, bal karját tette vánkosul a feje alá, jobbjával a feszületet tartotta. Legtöbbször így ábrázolják.

SZEPTEMBER 10. – TOLENTINÓI SZENT MIKLÓS

Tolentinói Szent Miklós Szent Ágoston rendjének népszerű szentje. Jámbor szülei sokáig hiába sóvárogtak gyermek után. Bánatukban Bari városába zarándokoltak, ahol Szent Miklós közbenjárásáért könyörögtek. Utána csakugyan gyermekük született, akit hálából Miklós névre kereszteltettek, és Isten szolgálatára ajánlották. Szerzetes lett belőle. Különös szeretetet és részvétet érzett a tisztítóhelyen szenvedő lelkek iránt. A jótékonyság szentje: alakja, kultusza, főleg a *Szent Miklós kenyere* emlékeztet nagy névrokonának, Myrai Szent Miklósnak, továbbá Szent Antalnak nagylelkűen adakozó egyéniségére, a szegények szeretetére. A szent legendája elmondja, hogy amikor betegen feküdt, Szűz Mária látogatta meg, és meghagyta neki, hogy egy asszonytól kenyeret kérjen és egyék belőle. Ettől meg is gyógyult. Ennek nyomán a szentet is kenyérrel a kezében szokták ábrázolni. A betegeknek szánt Szent Miklós kenyere pedig rendi szentelmény lett. Ezt a névünnepén szentelték és gyógyító erőt tulajdonítottak neki.

SZEPTEMBER 12. – SZŰZ MÁRIA SZENT NEVE

Mária neve napja külön helyi ünnepként az újkorban bukkan föl, de csak Bécs fölmentése (1683. szept. 12.) után, Szent XI. Ince pápa intézkedésére válik egyetemessé az egyházban. Mint ismeretes, a győzelmet hamarosan követte hazánk felszabadítása is, amelyet a barokk Regnum Marianum szintén Mária közbenjárásnak tulajdonított. A kultuszt Közép-

LD „LUNGO DROM"
ROMA LAP
Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ" Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: *Gudmon András*
Felelős kiadó: *Farkas Flórián*
Címlapon: Palya Bea (Fotó: Dobos Tamás – Nők Lapja Évszakok 2011. ősz)
Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.
Felelős vezetők: *Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea* ügyvezető igazgatók
ISSN 1216-982X

Európában főleg a passaui *Mariahilf*-kegykép tisztelete hatalmas erővel ihleti. Bécs ostroma alatt Lipót és udvara Passauba menekült, és itt könyörgött a kapucinus Mariahilf-kolostor kegyképe előtt a szabadulásért. Amikor ez bekövetkezett, a kegykép a győzelem napjának is szakrális szimbólumává lett és villámgyorsan elterjedt. A XVIII. században hazánkba települő németek, de a magyar kamarai telepítések is szívesen választják az új templomok, kápolnák titulusául Mária nevét, és legtöbbször éppen a Mariahilf-kegykép másolatát, művészi átköltéseit helyezik oltárukra. A század pestisjárványai alatt is jelesnek, foganatosnak érzik a segítségét.

SZEPTEMBER 13. – ARANYSZÁJÚ SZENT JÁNOS

Aranyszájú Szent János tizennyolc éves volt, amikor megkeresztelkedett. Lemondott a világi karrierről és el akart vonulni a remeték közé a pusztába, de édesanyja visszatartotta ettől, ezért a város kapujának közelében bérelt lakást, ahol aszketikus élettel a Szentírás tanulmányozásának szentelte napjait. Végül kivonult a hegyek közé, hogy a szerzetesekkel együtt kemény vezeklés és virrasztás közepette szolgáljon az Úrnak. Miután a szerzetesi élet próbáját kiállta, a missziós tevékenység felé fordult. 380–381-ben szentelték diakónussá. Szemléletesen, képszerűen beszélt, ha kellett, maróan gúnyos is tudott lenni. 397-ben meghalt Nektariosz konstantinápolyi püspök, utódjául Jánost választották, akit csak csellel tudtak a városba csalni. Kinevezésével és a székfoglalásával a megpróbáltatások időszaka vette kezdetét. Megújulást akart vinni a fővárosba, a püspöki udvartartást meg akarta szabadítani a fényűzéstől, melyet elődje vezetett be, szigorúan bánt a papokkal és a szerzetesekkel is. Ezért számtalan támadás érte. Theophilosz 403-ban összehívta a Tölgyfa-zsinatot, amely megfosztotta hivatalától Jánost. Számkivetésbe kellett mennie. A nép felháborodása azonban fölülvizsgálatra kényszerítette a császárnét, János visszatért, de Eudókia császárné elhatározta, hogy megszabadul a kellemetlenkedő prédikátortól. A püspököt a húsvéti liturgia végzése közben letartóztatták, egy Kukuszkusz nevű mezővárosba internálták. Közvetlenül a halála előtt érkezett meg Komanába, továbbindult, de öt kilométer megtétele után összeesett. Holttestét nagy ünnepélyességgel vitték vissza székvárosába.

SZEPTEMBER 20. – SZENT EUSZTÁK

Eusztákot korábban Placidusnak hívták. Traianus császár katonai parancsnokaként szolgált. Az irgalmasság cselekedeteiben lankadatlan volt, de bálványt imádott. Hitvese ugyanazt a hitet vallotta, és ugyanúgy gyakorolta az irgalmasságot. Két fiat nemzett Euszták, akiket nemeslelkűsége szerint nemeslelkűségben neveltetett. És mert az irgalmasság cselekedeteit állhatatos buzgalommal gyakorolta, kiérdemelte, hogy az igazság útja megvilágosodjék előtte. Egy napon vadászat közben szarvascsordára bukkant. Észrevett egy gímet, amelyik a többinél pompásabb és nagyobb is volt, s a csordát elhagyva előreszökkent az erdő sűrűjébe. Mialatt katonái a többi szarvassal törődtek, Placidus minden igyekezetével ezt az egyet követte, és igyekezett kézre keríteni. Miközben erejét megfeszítve követte, a szarvas egy szirt tetejére hágott. A közelébe érve Placidus lázasan gondolkodott, hogyan ejthetné el. Mikor alaposabban szemügyre vette a szarvast, agancsai között megpillantotta a szent keresztet a nap fényénél tündöklőbb alakban, s Jézus Krisztus képmását, aki a szarvas szája által – miként hajdan Bálám szamara által – így szólította meg őt: „Miért üldözöl, Placidus? Irántad való irgalomból jelentem meg néked ebben az állatban. Én vagyok Krisztus, akit te ismeretlenül tisztelsz. Alamizsnáid feljutottak színem elé, ezért jöttem el. E szarvasban, akire vadásztál, én vadásztam terád." Egyesek azt mondják, hogy a szarvasagancsok között megjelent Krisztus-képmás mondta el e szavakat.

SZEPTEMBER 23. – SZENT TEKLA

Szűz hava az első szűz mártír halálának emléknapjával zárul. Szent Tekla (szept. 23.) volt a hagyomány szerint az első nő, aki keresztény hitéért vértanúhalált halt. Történetét az apokrif *Pál cselekedetei* című írás meséli el. Eszerint a *phrűgiai* Iconiumban élt, s az odalátogató apostol hatására elhagyta vőlegényét, hogy Jézus szűz jegyese legyen. A cserbenhagyott férfiú bosszúból mindkettőjüket följelentette a kormányzónál. Pált elűzték a városból, Teklát pedig, miután nem volt hajlandó megtagadni hitét, máglyára küldték, de a lángok nem ártottak neki. Ekkor oroszlánok elé vetették, de azok szelíden a szűz lába elé kuporodtak. Végül elengedték. Szeleukia mellett egy barlangba húzódott vissza, ahol a környék betegeit gyógyítgatva magas kort élt meg. A megújuló üldözések idején egy csapat katona jött érte, hogy foglyul ejtse, ekkor Tekla fohászára megnyílt a szikla és befogadta őt. Attribútumai a mártírok pálmaágán kívül láng nyaldosta oszlop és lábainál heverő oroszlánok.

SZEPTEMBER 26. – SZENT JUSZTINA

Antiókhiai Szent Jusztina (szept. 26.) legendája fő vonalaiban a többi szűz mártírét követi. A keresztényfaló Diocletianus idejében történt állítólag, hogy egy antiochiai mágus, bizonyos Cyprianus beleszeretett a keresztény szűzbe, és mindenféle ördögi praktikával megpróbálta a magáévá tenni. Még a sátánt is megidézte, de az felvilágosította, hogy helyzete reménytelen, mert Jusztina (Iustina) Jézus jegyese, és keresztvetésére az ő, mármint az ördög minden hatalma semmivé foszlik. Cyprianus ettől észhez tért, megkeresztelkedett, majd városa püspöke lett. Az üldözések során együtt haltak vértanúhalált Nikomédiában. Szurokkal, viasszal, zsírral teli katlanban főzték őket, de miután az nem ártott nekik, lefejezték őket, testüket pedig kutyáknak vetették eledelül.

Felhasznált irodalom: OSZK

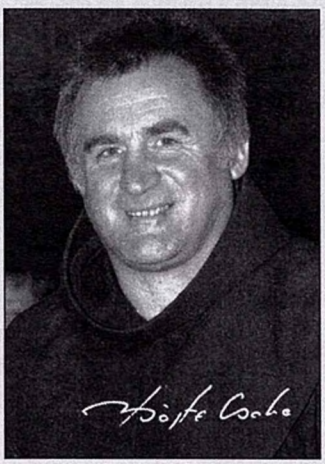

BÖJTE CSABA ÉS *MÁGA ZOLTÁN* KAPTA IDÉN A MINDSZENTY-EMLÉKÉRMET

Böjte Csaba ferences szerzetes és Mága Zoltán hegedűművész kapta idén a Mindszenty-emlékérmet, amelyet a bíboros szülőházánál rendezett ünnepségen adott át *Lezsák Sándor* az Országgyűlés alelnöke, a Mindszenty Társaság ügyvezető elnöke. Böjte Csaba, mivel nem tudott megjelenni az ünnepségen, levélben köszöntette a megjelenteket; Mága Zoltán viszont nem csupán átvette az elismerést, hanem a község római katolikus templomában jótékonysági koncertet is adott, amelynek bevételét az emlékház felújítására költhetik. A kitüntetettet és az ünneplőket, köztük a Kárpát-medencei Népfőiskolai Vándortábor résztvevőit *Fukszberger Imre* Csehimindszent polgármestere köszöntötte, majd felolvasták Böjte Csaba levelét. A ferences szerzetes megköszönte az emlékérmet, és azt hangsúlyozta, hogy Mindszenty József, a XX. század mártír sorsú főpapja számára is példakép, akinek az elesettek, a szenvedők, az üldözöttek védelmében kifejtett tevékenysége útmutatást jelent. Böjte Csaba írt arról is, imádkozik Mindszenty József mielőbbi boldoggá avatásáért, szavai szerint ugyanis nagy szükség van a Kárpát-medencében a történelmi hazában élt és üldöztetést szenvedett vértanúk, hitvallók boldoggá avatására, akik a mai eltorzult, kiüresedett világban eszményként állhatnak előttünk.

Mága Zoltán érdemeit *Esztergályos Jenő*, a celldömölki Apáczai Kiadó igazgatója méltatta. Laudációjában a hegedűművész zenei pályafutásának állomásaira és jótékony cselekedeteire egyaránt kitért. Kiemelte, hogy a művész, aki világsztároknak és uralkodóknak is megmutathatta tehetségét, mindig azért emeli fel hangszerét, hogy Magyarország számára is elismerést szerezzen. Mága Zoltán jótékonysági koncertekkel támogatta az árvízkárosultakat, és rendszeresen segíti a nehéz sorban élő roma gyerekeket, aki számára az ő élete és pályafutása pozitív példa lehet. A művész nagy sikerrel folytatta Száz templom – Száz koncert című jótékonysági sorozatát, amely nem csupán a rászorulókon próbált segíteni, de a különböző vallású és nézetű embereket is igyekezett közelebb hozni egymáshoz. Az ünnepség után a résztvevők megkoszorúzták Mindszenty Józsefnek a templom előtt álló szobrát, ahol *V. Németh Zsolt*, a Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára, a térség országgyűlési képviselője mondott köszöntőt.

A KISEBBSÉGEK PARLAMENTI KÉPVISELETÉT IS BIZTOSÍTANI FOGJA AZ ÚJ VÁLASZTÁSI TÖRVÉNY

Áder János előterjesztése alapján a frakciók néhány ellenszavazat mellett megszavazták, hogy a hazai kisebbségek is kapjanak parlamenti mandátumokat. A fő érv, hogy miért kell a kisebbségek parlamenti képviseletét is biztosítani, a résztvevők szerint nem a húsz éve fennálló alkotmányos mulasztás volt, hanem az, hogy ha a határontúliaknak lesz parlamenti képviselete, akkor nem lehet megtenni, mert óriási felháborodást váltana ki, ha a hazai kisebbségeknek nem biztosítanák ugyanezt. Arról szintén később döntenek majd, hogy a 13 elismert hazai kisebbség hány mandátumot kapjon és azt milyen formában szerezhetik meg. Az biztos, hogy kevesebb helyet kaphatnak, mint ahány kisebbség van, ezért a „kimaradók" várhatóan egy újonnan létrehozandó, szavazati helyett pusztán megfigyelői joggal bíró szószólóval biztosíthatják részvételüket.

KÖZMUNKÁT SZERVEZ A CIGÁNY ÖNKORMÁNYZAT SZEKSZÁRDON

*A közérdekű munkára ítéltek a város cigányok lakta részét takaríthatják, de más városrészek szépítésén is dolgozhatnak. Munkát szervez a cigány kisebbségi önkormányzat a közérdekű munkára ítélteknek Szekszárdon – közölte az önkormányzat elnöke. Az elítéltek a város három, cigányok lakta részének tisztán tartásán, és más városrészek szépítésén dolgozhatnak – mondta **Sárközi János József**. A tervek szerint a Tolna megyei pártfogói felügyelői szolgálat közvetíti a közérdekű munkára ítélteket a kisebbségi önkormányzatnak, a testület pedig koordinálja majd a munkát. Sárközi János József emlékeztetett arra, hogy a tolnai megyeszékhelyen 2002-től 2006-ig hasonló módon már foglalkoztatták az elítélteket. A kisebbségi vezető szerint évente 30–50 olyan embert vonhatnak be a munkavégzésbe, akiknek a büntetése 10-től 50 napig terjed.*

NEHÉZ LESZ MEGFOGNI AZ UZSORÁSOKAT

Büntetlenség a társait feldobó uzsorásnak, tanúvédelmi program az adósoknak, szabálysértési bírság a kisebb értékű aránytalan hitelekre, szociális kártyára utalt segély – a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) javaslata szerint ilyen eszközökkel lehetne felvenni a harcot az ország szegény régióiban terjedő uzsorakölcsönök ellen. Bár három éve megszigorították

a törvényeket, egyelőre kevés eredmény született: a kiszolgáltatott emberek ritkán fordulnak a hatóságokhoz, rászorulnak a pénzre és az uzsorakölcsönöket alig lehet bizonyítani. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumban a napokban készült el az a jelentés, amely a probléma megoldására többféle eszközt javasol. Az uzsorabűncselekményeket szinte mindig bűnszövetségben követik el: van, aki a pénzt adja, vannak az ügynökök és vannak a behajtók. A javaslat szerint ezért – a korrupciós ügyekhez hasonlóan – a tanúvallomásáért cserébe teljes büntetlenséget lehetne felajánlani a láncolat valamelyik tagjának, könnyebben fel lehetne göngyölíteni ezeket a hálózatokat. Legalább ilyen fontos lenne egy kifejezetten erre a területre koncentráló tanúvédelmi program, amely nemcsak az adóst, de annak családját is meg tudná védeni az uzsorások fenyegetésétől.

ELSŐSORBAN ROMA ÁLLÁSKERESŐT FOGLALKOZTATHATNAK A BÉKÉS MEGYEI VÍZGAZDÁLKODÁSI TÁRSULATOK

Kétszáznegyven, elsősorban roma származású, bérpótló támogatásban részesülő álláskereső foglalkoztatására nyílik lehetőség a Békés megyei vízgazdálkodási társulatoknál – közölte a Békés megyei kormányhivatal vezetője. **Erdős Norbert** ***tájékoztatása szerint a Belügyminisztérium által meghirdetett, összesen 91 millió forintos vissza nem térítendő pályázati támogatás segítségével a békési Körös-Berettyó Vízgazdálkodási Társulatnál százan, az orosházi Dél-Békés Megyei Vízgazdálkodási Társulatnál hatvanan, a gyulai Körös Vízgazdálkodási Társulatnál pedig nyolcvanan találhatnak maguknak munkát három hónapra. A közfoglalkoztatottak a belvízelvezető árkok rendszeres karbantartása és kialakítása érdekében irtják a gazt, a nádat, a cserjét, kaszálnak, iszapolnak és tisztán tartják a műtárgyakat, hogy a településeket és a mezőgazdasági területeket fenyegető belvizek kialakulását megelőzzék. A mintaprogram lebonyolítását – a Belügyminisztérium szakmai irányításával – a Békés megyei kormányhivatal és a hivatal munkaügyi központja látja el.***

ROMÁK ÚJÍTJÁK FEL A LAKÁSAIKAT ÖNKORMÁNYZATI SEGÍTSÉGGEL MISKOLCON

Lakásfelújítási program elindítását kezdeményezte a roma kisebbségi önkormányzat a miskolci önkormányzatnál, az úgynevezett számozott utcákban élő romák vállalták, hogy felújítják otthonaikat – tájékoztatta ***Dobos Tímea***, a polgármesteri hivatal szóvivője. A számozott utcákban nagyrészt romák élnek, a Miskolci Ingatlankezelő Zrt.-től kapott építőanyagokkal most saját maguknak újítják fel házaikat, a vakoláshoz szükséges állványzatot a Városgazda Kft. biztosítja. Miután elkezdődött a munka az 5. utcában, a többi utcából is jelezték, hogy csatlakozni szeretnének, és akadtak olyanok is, akik a program hatására kezdték meg az adósságukat törleszteni – közölte a szóvivő. Magyarázatul hozzáfűzte: a több millió forintba kerülő lakásfelújítási programban csak azok vehetnek részt, akik nem halmoztak fel adósságot az ingatlankezelővel szemben.

ROMÁK TANULTAK ÚJSÁGÍRÓNAK, ÉS FILMEK KÉSZÜLTEK ANTIDISZKRIMINÁCIÓS PROGRAMOK KERETÉBEN

Sikeresnek értékelték szervezői Pécsen azt a két antidiszkriminációs programot, amely keretében tizenöt roma fiatal vehetett részt újságíróképzésben, és dokumentumfilmek készültek az egész társadalom elé példaként állítható cigány származású tehetségekről. ***Kaiser László****, a projektgazda Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. cégvezetője a programok záróeseményén azt mondta: a roma fiatalok oktatásával és munkába állásukkal, valamint a filmek forgatásával olyan kihívásokra, problémákra sikerült ráirányítani a figyelmet, amelyekkel mindenkinek szembe kell néznie. Kitért rá, hogy a Rólunk van szó című projektnek köszönhetően tizenöt érettségizett roma fiatal iratkozhatott be újságíróképzésre. Közülük tizenketten eredményes vizsgát tettek, öten egy országos kereskedelmi televízió hírszerkesztőségében, egy társuk pedig egy portálnál helyezkedett el. Munkájuk segíthet a romákkal kapcsolatos szemlélet, gondolkodásmód megváltoztatásában. Szólt arról, hogy az* ***Engedj közelebb program*** *eredménye egy rádiós és egy televíziós szpot, valamint tehetséges és sikeres roma fiatalokat bemutató öt, egyenként huszonöt perces dokumentumfilm, melyeket országos és regionális adásokban főműsoridőben láthat, hallhat a nagyközönség.*

NEMZETISÉGEK FESZTIVÁLJA

A magyarországi nemzetiségek fesztiválját rendezték meg Budapesten az Erzsébet téri Gödör Klubban. Az össznemzetiségi fesztiválon fellépő művészek majd minden hazai nemzeti és etnikai kisebbséget képviseltek, de más, jelentős számban hazánkban élő nemzetiségek művészei is bemutatkoztak. A fesztivál összművészeti kavalkád volt: felléptek néptáncosok, hagyományőrző csoportok, de volt harcművészeti és tai-chi bemutató is. A sokféle népzene mellett dj-k szolgáltatták a talpalávalót, volt Live act is, amikor a dj-ket zenészek, énekesek kísérték. Fellépett többek között *David Yengibarjan* örmény harmonikás, a Karaván Família, Dj Infragandhi, és sokan mások. A fesztivál során számos dokumentum- és játékfilm megtekinthető volt, a nemzetiségi festőművészek pedig közös képet alkottak. A *Sokszínű Magyarország* kampány keretében zajló fesztivál az októberi népszámlálást népszerűsítette. A kampány fő célja, hogy tájékoztasson a népszámlálás nemzetiségeket érintő kérdéseiről és ösztönözze a válaszadást a nemzetiségi hovatartozást célzó kérdésre. A kampány a tizenhárom nemzeti és etnikai kisebbség mellett a népszámlálási kérdőíven feltüntetett további négy kisebbséget, az arabokat, a kínaiakat, az oroszokat, és a vietnámiakat is célozta.

Összeállítottuk az MTI, a Roma Sajtóközpont és a Romnet hírei alapján.

Megalakult a Roma Koordinációs Tanács

A Parlament Delegációs termében 2011. szeptember 26-án megalakult a Roma Koordinációs Tanács (ROK-T). A Tanács célja a cigány népesség hatékony felzárkózásának előmozdítását szolgáló intézkedések társadalmi partnerségen alapuló kialakítása, végrehajtása és eredményeivel kapcsolatos véleménynyilvánítás. A Tanács a felzárkózást szolgáló tanácsadó, konzultációs testület, színtere az érintett társadalmi csoportok érdekeire vonatkozó információk kormányzati munkába történő közvetítésének.

A 1102/2011. (IV. 15.) Kormányhatározattal létrehozott Roma Koordinációs Tanács (ROK-T) tanácsadó, konzultációs, véleményező, javaslattevő testület. Míg a Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság a kormányzati szintű koordináció terepe, addig a Roma Koordinációs Tanács a társadalmi koordináció fóruma, amely a cigány népesség hatékony felzárkózásának előmozdítása érdekében színteret biztosít a párbeszédre és az együttműködésre, valamint a felzárkózás politikában érintett csoportok érdekeire vonatkozó információk kormányzati munkába történő közvetítésre.

A Tanács feladata:

- felhívja a figyelmet mindazokra a problémákra, amelyek nehezítik a cigányság felzárkózását segítő intézkedések megvalósulását;
- véleményt nyilvánít a szegénységben, társadalmi kizáródásban élő cigány népesség társadalmi integrációját érintő szabályozási és intézkedési javaslatokról, valamint a hazai és nemzetközi jelentésekről, tájékoztatókról és beszámolókról;
- javaslatokat fogalmaz meg a cigányság életkörülményeinek, társadalmi helyzetének javítását, valamint társadalmi integrációjának elősegítését szolgáló intézkedésekkel kapcsolatban; javaslatot tesz az elérendő eredményekre, célokra, és megoldásmódokra, továbbá konkrét intézkedésekre;
- részt vesz a cigányság társadalmi helyzetének javításával, valamint társadalmi integrációjának elősegítésével kapcsolatos feladatok hatásának értékelésében;
- közreműködik a felzárkózást elősegítő szakmai hálózatok kialakításában, fejlesztésében.

A Tanács nyomon követi a Magyarország Kormánya és az Országos Roma Önkormányzat (a továbbiakban: ORÖ) között kötött keretmegállapodásban foglaltak teljesülését és segíti az abban foglalt feladatok megvalósulását, valamint értékelését.

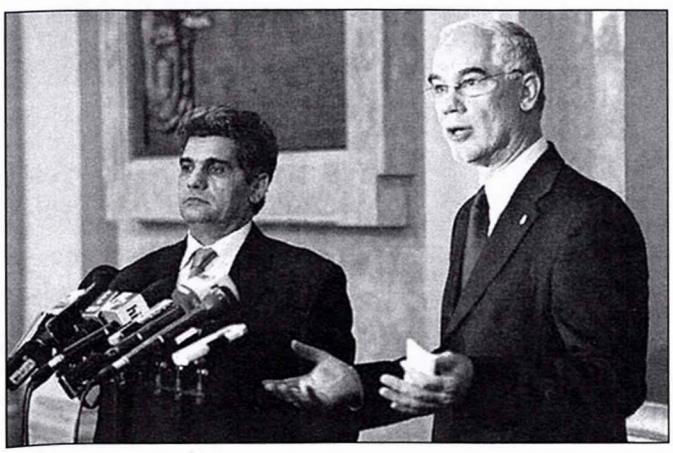

A Tanács tagjai

A Tanács 27 fő tagú testület. Tagjai:

- a közigazgatási és igazságügyi miniszter, mint a Tanács elnöke;
- a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: KIM) társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára, mint a Tanács alelnöke;
- a KIM egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára, mint a Tanács alelnöke;
- a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa;
- az Országos Roma Önkormányzat képviseletében 2 fő, egyikük az ORÖ elnöke, mint a Tanács társelnöke;
- a Cigány Kisebbség Területi Kisebbségi Önkormányzatai képviseletében 5 fő;
- a roma közösségek képviseletében 6 fő; (A roma közösségeket képviselő civil szervezetek kiválasztása a KIM által kiírt pályázat útján történt.)
- a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének képviseletében 1 fő;
- a Magyar Katolikus Egyház képviseletében 2 fő, akik közül az egyik személyt a Hajdúdorogi Görög Katolikus Egyházmegye javaslatára delegálja a

Magyar Katolikus Egyház;

- a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, valamint az Evangéliumi Szabadegyházak Szövetsége képviseletében 1–1 fő;

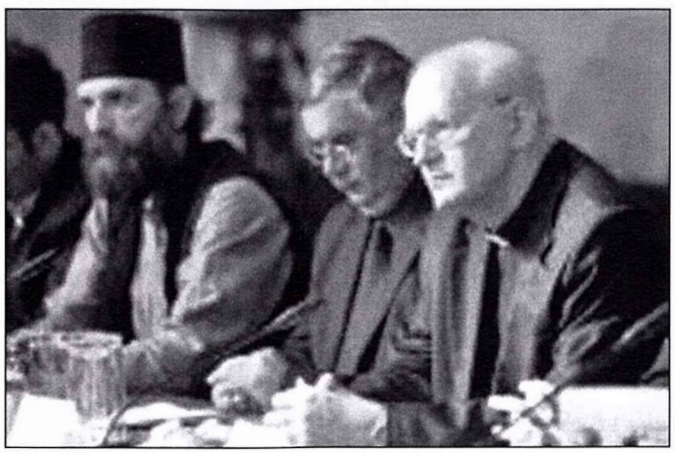

- a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács képviseletében 2 fő;
- a Magyar Tudományos Akadémia képviseletében 1 fő.

A Tanács ülésein állandó meghívottként tanácskozási joggal vesz részt az Egyenlő Bánásmód Hatóság elnöke, a Központi Statisztikai Hivatal elnöke, illetve az Országgyűlés emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága és a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottsága képviseletében 1– fő.

Eseti meghívottként, a Tanács elnökének felkérésére, tanácskozási joggal vesznek részt a Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság tagjai, illetve a kormányzat más képviselői, illetve további meghívott személyek.

A Tanács szükség szerint, de legalább negyedévente ülésezik. A Tanács önálló költségvetéssel nem rendelkezik, működésének feltételeit a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára biztosítja.

Mint ahogyan az a Tanács ülését követő sajtótájékoztatón elhangzott, a Roma Koordinációs Tanács célja, hogy minél több szereplőt vonjanak be a roma stratégia elkészítésébe és végrehajtásába.

Balog Zoltán társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár elmondta, a tanácsnak 27 tagja van. A cél az volt, hogy minden olyan szereplőt meghívjanak, akiknek romaügyben mondanivalójuk lehet, így a tanács tagjai között vannak többek között az MTA, az egyházak, a munkaadók és munkavállalók képviselői, a cigány önkormányzatok, civil szervezetek delegáltjai. Az ROK-T első ülésén Balog Zoltán ismertette a Nemzeti Felzárkózási és Romastratégia tervezetét. A romaügy Magyarországon ma azon múlik, hogy sikerül-e meggyőzni minél több embert és közösséget, hogy nekik is elemi érdekük a stratégia megalkotása – emelte ki. Hangsúlyozta, a többségi társadalomnak is érdeke egy ilyen stratégia megalkotása, e nélkül Magyarországon néhány évtized múlva élhetetlenné válik az élet. A mintegy százhúsz oldalas dokumentumot a Tanács keretei között társadalmi vitára bocsátották, az egyeztetések lezárását követően még az év végéig a kormány benyújtja az Európai Bizottságnak. A társadalmi vitának lesz nemzetközi vonatkozása is, hiszen Magyarország a környező országokkal egységes koncepció kialakítására törekszik.

Farkas Flórián, az Országos Roma Önkormányzat (ORÖ) elnöke a tanács megalakulását reménykeltőnek és üzenetértékűnek nevezte. Mint mondta, emlékezete óta ilyen széleskörű társadalmi összefogás romaügyben nem volt, mint ezen a tanácskozáson. A résztvevők javaslatokat fogalmaztak meg és konkrét feladatokat is vállaltak – mutatott rá az elnök. Kiemelte, a május 20-án ***Orbán Viktor*** miniszterelnökkel aláírt keretmegállapodás sikeres megvalósítását célozzák meg. Tájékoztatott, hogy a tanács következő ülésének fő témája lesz a nemzeti társadalmi felzárkózási és roma stratégia társadalmi partnerségi szakaszának zárása. A harmadik december elejei ülés fő témájának a Kormány és az ORÖ közötti megállapodásban rögzítettek teljesülésének áttekintését tervezik. A stratégiáról értesítik az önkormányzatok vezetőit is, együttműködésüket kérve a tervezet kialakításában, végrehajtásában.

Marsi Edit

Fotók: kormany.hu (Pelsőczy Csaba)

Földillatú asszony lánya

Palya Beával Veiszer Alinda beszélget

Énekel. Történeteket, meséket, dalokat néha egy szál magában, embernek, gyereknek, fáknak, virágoknak – iszonyatos energiákkal. És ír. Önmagát írja ki, magáról mesél őszintén. Ahogy ő mondja: „nem akarok semmilyen képet formálni, nem akarok semmire ráerősíteni, kigurult belőlem, mint a dalaim szoktak."

– A könyvednek csak egy készenlét előtti állapotát olvastam, de az az érzésem, hogy más képet akarsz kialakítani magadról, mint eddig. Mit untál meg?

Teljesebbé akarom tenni a rólam szóló elképzeléseket. Egy kicsit zavarni kezdett, hogy vetítővásznat csináltak belőlem az emberek, tudod, olyat, amire mindenki azt vetíthet, amit csak akar. Néha imádatot, amiben egy darabig jó fürödni, jó hallani, hogy szép vagyok meg jó vagyok. De ez az ő filmjük rólam. Ahonnan én nézem a saját életemet, a saját szemszögemből, onnan ez egy másik, engem most sokkal jobban izgató mozi, úgyhogy mesélek magamról. A rajongókban is ez érdekel igazán, ha magukról mondanak el dolgokat, mert akkor ott létrejön egy kapcsolódás. Amit meg nem szerettem, hiszen bántott, azok a rossz megítélések.

– Írtál magadról olyan történeteket is, melyek kapargatják a rád rakódott mázat. Sokan a jóságot, szépséget, érintetlenséget látják benned, ehhez képest káromkodsz, és olyan információkat osztasz meg, amitől emberi leszel, esendő. Szándékos?

Ilyen vagyok. Sok részt a szövegben úgy írtam meg,

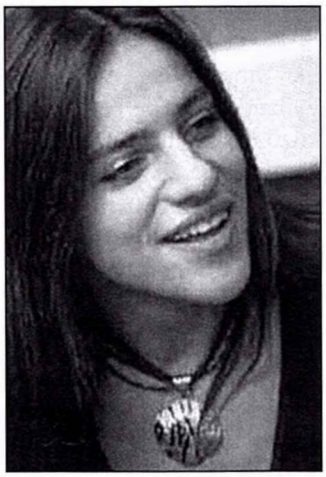

ahogyan a mindennapokban beszélek. Nem képet akartam kialakítani, ez tört föl belőlem. [...] A káromkodás gyönyörű tud lenni, ha nem öncélú. Milyen szabad érzés, ha kijön belőlem egy szépen megformált cifraság, és milyen jó íze van! Kevés olyat ismerek, akinek ez a finom íz ne futkosna néha a szájában. Anyukám is ágált a csúnya szavak ellen, pedig úgy imádom, amikor azt mondja, hogy Bea fiam, az isten basszon már mög. Én így nőttem föl, földillatú asszony lánya vagyok, cigány vérrel az ereimben. Van egy kialakult palyabeásság, a jóságos, nyitott szívű. Ez is vagyok, de másmilyen is vagyok. [...]

– Te megmondós, őszinte ember vagy az életedben?

Nekem a megmondós és az őszinte azért elválik. Az őszinteség fontos; ha dühös vagyok, dühös vagyok. Pont az elhallgatásból voltak a legnagyobb bajaim. Nem vágok jó képet ahhoz, ami nem tetszik, de igyekszem a saját érzéseimet mondani, nem ítélkezni. [...]

– Van a könyvben egy eléggé megrázó mondat: „Az imádott, de mégis keserű díva képe nagy mumusom nekem". Ebben két állítás is van: egyrészt hogy díva vagyok, másrészt hogy rettegek a magánytól, amivel az jár.

Az általad kiemelt mondat után egy, ma már nagyon teátrálisnak látszó jelenetemet írom le, tíz éve volt, baktatok hazafelé fellépőruhában az Andrássyn, műanyag pohárból kortyolom a rossz bort, és sajnálom magam, ó, kétezer embernek énekeltem, csillogtam, otthon meg nem vár senki... Szóval van valami idézőjel a díva szó körül nekem, a hozzá társuló magány miatt. De ez a mumus már nem ijesztget többet.

– Te mi vagy?

Egy ember, aki énekel, meg most éppen ír.

– Tudatos csajnak tűnsz. Aki jókor vált ritmust, jókor hagy el dolgokat.

Igen, de nem érzem, hogy ezt pluszképesség lenne, szerintem mindenki tud ilyet. Én sem így születtem, hanem megtanultam, hogy kell, és ezektől a váltásoktól jobb lett az életem.

– Van olyan, amit soha többé nem csinálnál?

Inkább azt mondom, hogy ennek az érési folyamatnak bizonyos állomásain nem lennék még egyszer. Például a mesterkeresést nem járnám még egyszer végig. Akkoriban nagyon szigorú voltam önmagamhoz, csak a tökéletes volt a mérce, maximalista voltam nagyon, mindenkinek meg akartam felelni. De nem szégyellem, mert akkor még olyan voltam.

– A könyv írásakor biztosan szembesültél azzal is, amire büszke vagy, aminek örülsz.

Voltak olyan részek, amelyek megírása után indiánszökdelésben mentem az utcán, annyira örültem, hogy mindez megtörtént velem. Például az utazások és a kalandok, viccek, nevetések Kirgíziában, Marokkóban, Moldvában. Hogy én ilyen gazdag vagyok, ennyi tájat láttam, ennyi nevetést elnevettem, ennyi embert megöleltem. Sok fejezet viszont nem gurult ki azonnal belőlem, belém ragadtak, még nem elengedett problémákról szóltak.

– Például az apukádról szóló rész ilyen?

Féltem az apukámról írni, de aztán ez feloldódott. Írtam neki egy levelet, erről mesélek a könyvben is, és akkor elkezdődött valami lágyság köztünk, valami egymás felé közeledés.

– A levélben is a korábban már emlegetett technikát alkalmaztad, hogy félretetted a sértést, és csak a saját érzéseidről beszéltél?

Igen, ez nálam működik. Nemcsak a szüleimmel, de barátaimmal is. Volt olyan, hogy egy fiú barátommal leültünk egymás mellé, és öt percig csak mondtuk a fájdalmakat, az érzéseket, aztán el tudtunk kezdeni beszélgetni.

– Ennek a módszernek az a lényege, hogy visszafogod magad, nem bántasz?

Nem fogom vissza magam, ellenkezőleg, minden kijöhet, csak máshogy. A saját érzésemet mondom, nem a másikról kezdek el beszélni, elküldeni ide-oda. Nehéz, hiszen nem így szoktunk beszélni, borzasztó idegen elsőre egy „sosem figyelsz rám" helyett azt mondani, hogy „dühös vagyok". Apukámnak például erről írtam a levélből egy első változatot, amit bizony még én se olvasok vissza, annyira durva. Lelki hányás. Kijött, megnyugodtam, és elkezdtem nézegetni, most akkor ebből mi az én érzésem. Hiszen nem őt akarom szidni, hanem közel akarok lenni hozzá. Nagy meló, az biztos, de megéri. Legbelül végül is mindig csak egy oka van a vitáknak, hogy nem az történik, amit te szeretnél, és ez meg szinte mindig visszavezethető a gyerekkorodba.

– Az apukáddal való viszonyodban meglátszik, hogy a szüleid elváltak?

Nem váltak el.

– Érdekes, a könyvből ezt érzi az ember.

Nem te vagy az első, aki ezt mondja, de nem. Anyuval hamarabb el tudtunk kezdeni beszélgetni, mint apuval. Az sem volt könnyű. Anyukám egy tanyaszéli, félcigány lány volt, aki kicsi korában már ellátta a kisebb testvéreit, és rengeteget dolgozik, bizonyít a világnak. Ehhez képest én egy kicsit máshogy vagyok már, bár a sok munkáról még én sem szoktam le. Nehéz volt megértenie, hogy miért élek én így.

– De ez érthető konfliktus, apukáddal mi volt a baj?

Ő azt mondta, hogy szeretett volna kapcsolódni velem, de nem sikerült, és ez fájt neki. Én meg gyerekként mindig azt éreztem, hogy van is apu, nincs is, vagy legalábbis nincs ott sosem. Éreztem a fájdalmát, ezért ösztönösen elkezdtem megmenteni őt. De azt meg nem lehet, senkit sem lehet. [...]

– Milyen voltál kicsinek?

Imádtam az állatokat, a növényeket, a malackákat, cicákat, kutyákat. Sok barátom volt a néptáncosok között, utaztunk, táncoltunk, énekeltünk. Fociztunk a porban.

– Mit utáltál a legjobban?

Azt, hogy bulizás helyett a paradicsom- és krumplisorok között kellett gyomlálni, kapálni. Becsapós volt a birtok, volt benne emelkedő, azt hittem, ott a vége a hajlatnál, de amikor odaértem, láttam, hogy még bizony sokkal több van hátra.

– Érzed azt, hogy akikkel fölnőttél, nem mindig értik, hogy ki vagy?

Bár tíz év után kezdtek el jönni a koncertjeimre, nem értették, hogy van ez az éneklés dolog nekem, van-e mellette rendes szakmám. De aztán látták, hogy nekem ez a világon a legfontosabb. És ma nagyon büszkék rám.

– Bagról jössz, de hol tudnál élni igazán?

Mexikóban, ahol kicsit élek is. Volt pár év, amíg ott képzeltem el az életemet is. De mára kialakult, hogy bár itt élek, onnan is van bennem valami, és van ebben egy nagy szabadság, hogy bármikor bárhová elutazhatok.

– A szabadság a lényeg. Jó, hogy mondod, mert a lemezeidben is ezt látom. Ha kedved van, cigányzenével foglalkozol, ha kedved van, indiaival, ha úgy adódik Weöres Sándor foglal le, ha meg úgy, akkor gyereklemezt készítesz.

Igen, most az jut eszembe, hogy ha megkérdezel egy gyereket, hogy mi akar lenni, akkor azt mondja, hogy mozdonyvezető, kukás és táncos, színésznő, író, televíziós szerkesztő. És akkor az ember megnő, és a negyven játékából játszik csak hármat, anyuka, banki dolgozó, lopott időkben sietve csevegő barátnő, pedig az összes többit is lehetne. Megtanultam, hogy januárban el lehet menni, és néha nem kell elvállalni az összes felkérést.

– Nemet tudni kell mondani.

Sokáig nem mondtam nemeket, mások miatt. Például a bagiak mondták most, az írás idején anyukámnak, hogy eltűntem, nem éneklek annyit. Persze, a kép az emberekben... A sikeres énekesnő, a jószívű, a kedves... [...] Nehéz volt megértetnem, hogy nemet nem valaki ellen mondok, hanem magamért mondok igent. [...]

– Mit játszanál még?

Új dalokat írnék. Amúgy a könyv mellé is mellékelünk egy CD-t, új dalokkal, és lesz hamarosan egy válogatáslemez is. Szóval az énekesnős játéknál maradnék, imádom. Játékos, felszabadult, öröm, lehet kapcsolódni a többiekhez, fizetnek is érte, utazni is lehet. Mi kell még? [...]

– A könyv beszivárog a zenébe?

December 4-én koncertezünk a MüPában, abban része lett a könyvnek is... De várj, még nem is tudod, eláruljam az irományom címét?

– Légy szíves.

Ribizliálom. Tök jó, te vagy az első, akinek elmondom. És azt is tervezem, hogy majd amikor megjelenik, októberben, ennek örömére énekelgetni fogok a város különböző pontjain. Mondjuk elhagyott parkolóházakban, kávézóban.

– Miért ribizliálom?

A könyv is a cím születéséről szóló fejezettel zárul. Sok ötlet volt. A tesóm például A bátyám árnyékában címet javasolta. A Ribizliálom egy dalom, gyerekkori mesélős, erotikus, mindenféle. Abból, hogy a ribizlibokrok mellett, a diófa tövében játszottam gyerekként, és elképzeltem mindenfélét, kinőtt az egész életem.

Nők Lapja Évszakok
(2011. 09. 08.)

A NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI ÉS ROMA STRATÉGIA TÁRSADALMI EGYEZTETÉSE

Dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter, ***Balog Zoltán***, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára, ***Szászfalvi László*** az egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár és ***Farkas Flórián***, az Országos Roma Önkormányzat elnöke részvételével tartotta 2011. szeptember 26-án alakuló ülését a Roma Koordinációs Tanács, amelyen áttekintették a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási és Roma Stratégia általános céljait és tartalmát. A Roma Koordinációs Tanács közreműködésével az alakuló ülést követően elindult a Stratégia társadalmi vitája. A társadalmi egyeztetés 2011. szeptember 28-ától vette kezdetét, melynek anyagai elérhetők a kormányzati portálon (http://romagov.kormany.hu/), illetve a Felzárkózásért Felelős Államtitkárság tematikus honlapján.

Az észrevételeket 2011. november 9-ig várják a tarsadalmifelzarkozas@kim.gov.hu e-mail címre.

ÚTRAVALÓ-MACIKA ÖSZTÖNDÍJPROGRAM

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium megbízásából a Wekerle Sándor Alapkezelő nyílt pályázatot hirdet a 2011/2012. tanévben az Útravaló-MACIKA Program esélyegyenlőségi alprogramjaiban való részvételre.

Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló alprogramok keretében a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, átmeneti nevelésbe vett, ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesülő tanulók választott mentortanárukkal együtt, oktatási intézményük közreműködésével **2011. október 10-ei határidő**vel pályázhatnak.

Az ÚTRAVALÓ-MACIKA ösztöndíj pályázat dokumentációja elérhető a www.wekerle.gov.hu honlapján.

Pályázati felhívás a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjában történő részvételre

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium a 2011/2012. tanév rendjéről, valamint egyes oktatási tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 30/2011. (VI. 7.) NEFMI rendelet alapján pályázatot hirdet helyi (települési és megyei) önkormányzatok és kisebbségi önkormányzatok számára a településükön – elsősorban kistelepülésen, tanyán vagy nagyobb település külterületén, leromlott lakóterületein – lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező, tehetséges, nyolcadik évfolyamos tanulóinak a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjában való részvételére.

Pályázni a pályázati felhívás hiánytalanul kitöltött űrlapjainak beküldésével lehet, amelyek a programban már részt vevő középiskolákban szerezhetők be, vagy letölthetők a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős Államtitkárság honlapjáról:

http://www.kormany.hu

Kedves Roma Honfitársaim!

Az idei népszámlálást a Központi Statisztikai Hivatal 2011. október 1-31. között tartja meg. A népszámlálási statisztikákra alapozva a mindennapi életünkre és jövőnkre vonatkozó döntések születnek.

2001-ben 190.046 fő vallotta magát cigány nemzetiségűnek, mindannyiunk számára egyértelmű, hogy ez a szám messze elmarad a valóságostól.

Tudom, hogy a cigány emberek nagy része nem kíván lemondani valamelyik hovatartozásáról, egyszerre vallják magukat magyaroknak és cigányoknak. Az idei népszámlálás e kettős hovatartozás felvállalására most lehetőséget kínál.

Fontos, hogy a magyarországi romák létszámáról minél pontosabb adat szülessen, és a nemzeti hovatartozásra vonatkozó kérdésre minél többen válaszoljanak.

Ezúton kérem fel minden roma honfitársamat, hogy a népszámlálás alkalmával segítse a számlálóbiztosok munkáját, és a kérdőív identitásra vonatkozó kérdéseinél büszkén vállalja fel cigányságát.

Azzal, hogy vállaljuk nemzetiségünket tehetünk jövőnk alakításáért. A népszámlálás rólunk is és nekünk is szól, értünk is van, ezért fontos, hogy mindannyian félelmektől mentesen, a szélsőséges eszmékkel szemben is, méltóságteljesen vállaljuk származásunkat.

Az Országos Roma Önkormányzat képviselőivel együtt büszkén fogjuk vállalni származásunkat, és ezúton is arra biztatok mindenkit, hogy velünk együtt szintén vállalja fel hovatartozását. Ha nem vállaljuk, a problémát is eltakarjuk.

Ez mindannyiunk érdeke!

Farkas Flórián
az Országos Roma Önkormányzat elnöke

KÖZLEMÉNY
Totális háború az uzsora ellen

Az Országos Roma Önkormányzat üdvözli a miniszterelnök és a rendvédelmi szervek elmúlt hetekben tapasztalt elszánt fellépését az uzsora bűncselekmények kapcsán.

Egyetértünk a kormánnyal abban, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi felzárkóztatásának mára egyik legnagyobb akadálya az uzsora bűncselekmények lettek. E bűncselekmény fajta súlyos károkat okoz a felzárkóztatási programok kapcsán, miközben az amúgy is mindennapi gondokkal küszködőket további nincstelenségbe taszítja, végső esetben bűnözésre kényszeríti.

Az uzsorások teljesen behálózták a legszegényebbek életét, így a roma közösségekét is, és minden forrást, amelyet az állam bármilyen ellátó rendszere számukra juttat, úgy tűnik, azonnal uzsoratőkévé válik.

Az Országos Roma Önkormányzat a múlt héten a közmunkákért is felelős Pintér Sándor belügyminiszterhez fordult levélben, ugyanis elnökségi tagjai arról értesültek, hogy az uzsorások már a közmunka programokra is rátelepedtek, s, így közös erőfeszítéseink ellenére gyakran nem a közmunkásnak javul az anyagi helyzete, hanem az uzsorásoknak nő az anyagi forrása.

Az ORÖ elnöke jelezte a belügyminiszternek, hogy a közmunkaprogramok nagyobb mértékű beindítása előtt meg kell fékezni e folyamatot, s az ORÖ megyei és helyi képviselői hálóján keresztül ugyancsak háborút indít az uzsorások ellen.

Pintér Sándor belügyminiszternél az ORÖ elnöke személyes találkozót kezdeményezett a feladatok összehangolására. Meggyőződésünk, hogy a mélyszegénységben élőknek ki kell szabadulniuk az uzsora fogságából, ahhoz, hogy elindulhassanak a társadalmi felzárkóztatás és integráció útján.

Ehhez viszont totális háború megindítására van szükség az uzsorások ellen, amely háború az ORÖ csapataival lehet csak sikeres.

Budapest, 2011. szeptember 26.

Farkas Flórián
elnök

Cigány orvosképzési program a Semmelweis Egyetemen

A Semmelweis Egyetemen cigány orvosképzési programot kezdtek a TÁMOP pályázati intézkedés keretében. A pályázat célja, hogy tehetséges roma fiataloknak egy-két éves intenzív nevelő-oktató tanfolyam keretében pótolja mindazt a hiányt, amit a hátrányos helyzet jelent, és ezáltal alkalmassá tegye a hallgatókat az orvosegyetemre való sikeres felvételire.

A felvetteknek tutoriális rendszer formájában további nevelő-oktató segítséget kívánnak nyújtani. A cigány orvosképzéssel biztosítják:

- egy európai színvonalú és úttörő roma értelmiség képzési mintát,
- olyan cigány orvosokat, akik végzésük után betöltik az évtizedek óta üres kistelepülési család orvosi állásokat, lehetővé téve a cigány közösségek megfelelő orvosi ellátását
- olyan cigány értelmiség felnevelését, akik a saját környezetükben köztiszteletben részesülve a foglalkozásuknál és tanultságuknál fogva automatikusan kiemelkedő szerepet játszanak majd a cigány kisebbség integrálódásában, felemelkedésében.

A képzés február 12-én elindult az alábbiak szerint: Az oktatás szombat, vasárnap történik 15 héten keresztül. Mindkét napon 7 óra előadás van, ebből 5 szakmai és 2 kulturális. Szombat este mozi, színház, múzeum, stb. látogatáson vesznek részt a hallgatók.

A szakmai anyagok felölelik az élettani, anatómiai, kémiai, angol nyelv, stb. alapokat. A tanulásra, vizsgázásra felkészítő elemek, gyakorlatok is szerepelnek az oktatásban, hogy a hallgatók megfelelő tapasztalatot és önbizalmat is nyerjenek. A kulturális előadásokon az értelmiségi képzés valamennyi kérdése szerepel a művészetektől a viselkedésig, a történelemtől az etikáig!

„Mit változtatnék? A társadalmi felfogást a cigányokkal kapcsolatban, mégpedig, hogy a cigány társadalom igen is hasznos és tud változtatni a saját helyzetén."

JELENTKEZÉS

A Semmelweis Egyetem és az Avicenna International College ismételten meghirdeti a roma orvosképzésre előkészítő intenzív programját, melyre jelentkezhetnek a 2012-ben érettségizők, ill. az előző négy évben középiskolai végzettséget szerzett cigány fiatalok.

A képzés célja: a hazai cigány értelmiség, és ezen belül az orvosképzés fejlesztése. A többszörösen hátrányos helyzetű, de tanulni vágyó cigány fiatalok részére felzárkóztató magyar és angol nyelvű, általános és szakmai előképzés, melynek sikeres elvégzése hozzájárul az orvosi egyetemre való bekerüléshez.

A képzés formája: egy, maximum két éves (előképzettségtől és szorgalomtól függően), intenzív angol nyelv, valamint szaktárgyak oktatása hétvégenként, bentlakással, szemeszterenként 15 héten keresztül. A diákok előmenetelét heti, havi rendszerességgel mérik az oktatók, fenntartva a jogot, hogy a fejlődést nem mutató, nem kellően motivált hallgatók képzésben való részvételét megszüntessék.

A képzés körülményei: A képzés ingyenes. A felvételt nyert diákok képzése Budapesten történik, bentlakásos kollégiumban. Azok a hallgatók, akik a szállás, étkezés, színházlátogatás és egyéb, a diákok oktatásához kapcsolódó költségeket nem tudják fedezni, ösztöndíjra pályázhatnak.

A jelentkezés feltételei:

- orvosi, egészségügyi pályára elhivatottság,
- 17–25 éves életkor,
- cigány származás, ennek megfelelően vállalt identitás,
- felvételi beszélgetésen való megjelenés.

A felvételi beszélgetés időpontja: 2011. október (pontos időpont később)

A felvételi beszélgetés helyszíne:
Avicenna International College
(1089 Budapest, Orczy út 3–5.)
A felvételi találkozó beszélgetésből és rövid írásbeli részből áll, felkészülést nem igényel!

Jelentkezés:

- a jelentkezési űrlap kitöltésével (kötelező) (http://cigany-orvoskepzes.eu/jelentkezes/),
- motivációs levél elküldésével és önéletrajz feltöltésével (kötelező),
- középiskolától kapott jellemzés, javaslat csatolásával (nem kötelező),
- tanulmányi eredményeket igazoló dokumentumok (érettségi bizonyítvány, ill. 11. év végi bizonyítvány, kötelező) feltöltésével.

A jelentkezés határideje: 2011. október 31.

További kérdésekre választ kaphat:

Prof. Dr. Rosivall László
igazgató, egyetemi tanár
(programvezető)
Semmelweis Egyetem
ÁOK Kórélettani Intézet
e-mail: rosivall@net.sote.hu
Telefon/fax:
(06-1)2-100-100,
(06-1)210-2956

Bertus Tímea
programszervező
e-mail:
timea.bertus@net.sote.hu
Telefon: +36-20-666-3034

Kránicz Erik
programadminisztrátor
e-mail:
erik.kranicz@net.sote.hu
Telefon: +36-20-825-9587

Az alábbiakban a 2011-es tavaszi program hallgatóinak portréiból idézünk

Számomra a legszebb hivatás a világon

„Remélem el fog jönni az az időszak, amikor a cigány származás nem jelent majd hátrányt. Tapasztalataim szerint a cigányok jelentős hátránnyal indulnak el az életben – gondolkozik el Antal Szabina. […] Egy cigánynak rengeteget kell bizonyítania akár egy iskolában, vagy egy munkahelyen – mondja töprengve. – Többet, mint másnak. Bizonyítania kell a körülötte lévő embereknek, hogy megbízzanak benne. […] Szabadszálláson élek öcsémmel, aki két éves és az anyukámmal. Van még egy nővérem és egy bátyám. A családban egy diplomás van, a bátyám. Ő szociálpolitikát hallgatott Pécsett. Ha minden jól megy, akkor én leszek a második. Ebben édesanyám és a testvéreim is mindenben mellettem állnak és támogatnak engem. Édesanyám mindenképpen arra törekedett, hogy tanulhassunk, mivel neki nem adatott meg ez a lehetőség. Ő nyolc általános iskolát végzett. Édesapám már nem él velünk 16 éve. Ő szakmunkás végzettségű. […] Édesanyám először nagyon féltett az orvosi pályától. Attól félt, hogy nagyon megterhelő lesz nekem. De tudta, hogy engem nagyon vonz ez a tudomány, az orvoslás, így nem ellenezte a döntésemet.

„Nincs olyan dolog a világon, amit jobban akarnék annál, hogy minden cigány bátran merje vállalni azt, hogy ő nem csak magyar, hanem cigány is. Ez nem gátolja azt, hogy álmaink valóra váljanak.”

*[…] Nagyon vonz az orvosi hivatás, mivel szeretek emberekkel foglalkozni, s kedvenc tantárgyam a biológia. Ez volt a választott érettségi tantárgyam is. Számomra a legszebb hivatás a világon az orvosi. Gyermekorvosira szeretnék majd szakosodni, vagy pszichiáter szeretnék lenni. […] A képzés során nagyon jól éreztem magam. Sok embert megkedveltem, akikkel ma is tartjuk a kapcsolatot. Nagyon tetszettek a kulturális előadások és programok, a színház, múzeum. A programon kívül is nagyon sokat járok színházba. A középiskolában négy évig jártam színjátszóra. Szeretek olvasni és írni is. […] Nehezebb helyzetben van egy roma családból jött ember, mint az átlag. Nehéz percenként bizonyítani a tényt, hogy megbízhatnak bennünk. Fárasztó és méltatlan is. És értelmetlen dolog, hiszen nem a származás határozza meg, hogy valaki milyen személyiség. Hiszen mindenki egyedi ettől függetlenül: ilyen vagy olyan jellemű ember. Véleményem szerint a mai társadalomból hiányzik az elfogadás és a szeretet. Az embereken elhatalmasodott az önzőség. Ha én változtathatnék a társadalmon, akkor biztosan ezek a dolgok lennének azok, amiket sürgősen átalakítanék.” (**Antal Szabina**)*

Az számít, mit tettél aznap

„Én csak egy olyan országot szeretnék, ahol nem számít az, hogy ki vagy, milyen színű a bőröd, esetleg milyen nemzetiségű vagy, hanem az számít, mit tettél aznap, ami előre vitte akár a te személyes életedet, vagy a közösség, azaz más életét – mondja elgondolkodva Hodován Sándor. […] A komoly arcú, szemüveges barna fiú határozottan, pontosan megfogalmazott mondataiban hatalmas belső tűz parázslik. Bizalmat és biztonságot kelt a hite. – Fontosnak tartom azt is, hogy cigány vagyok! Igen, ezt a szót használom, mert miért is tagadjam, nem nagyon érdekel az, hogy ki hogyan szólít, románnak vagy cigánynak, ha az az illető pozitívan és nem sértő szándékkal teszi azt. […] Én egy szegény családból származom, a családomban én vagyok a második, aki felsőoktatásba került és gimnáziumot végzett. […] Rajtam kívül még 3 testvérem van, egy bátyám és két öcsém. A bátyám jelenleg Hollandiában dolgozik, az öcséim közül mindkettő tanul, a kisebbik 8 éves, most megy 2. osztályba, a nagyobbik öcsém 17, ő most megy a szakiskola 2. osztályába. […] A szüleim közül édesapám munkanélküli, ő le van százalékolva, rokkantnyugdíjasként otthon van. Az édesanyám jelenleg a falunktól 25 km-re egy fagyárban dolgozik, raklapokat illesztenek össze, és ha van szabadideje hétvégén, akkor alkalmi munkát vállal a közeli földeken (már ha van lehetőség). A szüleim közül édesanyám támogatja jobban az elképzelésemet, sajnos az édesapámmal nem olyan közvetlen a viszonyom, hogy ilyen témáról beszélgessek vele. Ő egyszer azt mondta, amikor a középiskolai felvételimre készültem, hogy legyek szobafestő-mázoló, ellenkeztem, mert nem hitte el, hogy felvételt nyerek egy gimnáziumba. És lám, amikor az érettségim napján hazamentem azt mondta, nem hittem volna, hogy ennyi kitartás és erő van benned! Szóval ő is támogat, de a maga sajátos módján. […] Azért szeretnék orvos lenni elsősorban, hogy embereken segítsek és a legjobb tudásom alapján gyógyítsam

*meg őket. A másik pedig az, hogy megmutassam a magyarországi hitetlen embereknek, hogy egy cigány fiatal is ugyanolyan értékű munkát tud végezni, mint a nem cigány embertársa. Kedvelem a gyerekeket, ezért gyermekorvos szeretnék lenni jelen pillanatban, de lehetséges, hogy még menet közben változni fog ez az elképzelés.[...] Abban a községben ahol élek, a lakók 95%-a nem cigány és csak 5%-a cigány, nem kedvelik a cigányságot, és azokat sem, akinek kicsit sötétebb a bőre. Most egy afrikai emberre gondolok, akinek a neve dr. Etentuk Edukere Jack volt, sajnos meghalt agyvérzésben, de a községünkben háziorvosi állásban dolgozott 5 évig. Vele nagyon jó viszonyom volt és ő indított el bennem egy késztetést, hogy mutassam meg, mert ő is megmutatta! [...] A tervem az, hogy Magyarországon maradjak és megmutassam azt, hogy cigányként orvos vagyok és, hogy robbantsak egyet a magyar egészségügyben avval, ahogy cigány vagyok és méghozzá orvos is. Kell egy ilyen fajta megmozdulás, hogy a sok szűklátású ember szemeit kinyissuk, hogy nem csak az lehet orvos Magyarországon, aki nem cigány és nem az számít, milyen a bőrszínem, hanem az, hogy mit teszek, tettem annak érdekében, hogy elfogadhatóvá és egyenrangúvá váljunk ebben a piszkos társadalomban. Sajnos ez így van és fárasztó ezen dolgozni és gondoljunk bele mennyi, de mennyi erőfeszítésébe kerül azoknak a cigányoknak a számára, akik tovább szeretnének tanulni és érvényesülni itthon. [...] Sajnos, ha felszállok a villamosra, bámulnak, ha magyarul beszélek, mert tudják, hogy cigány vagyok. Az emberek avval törődnek és azon gondolkodnak, hogy miért pont mellékük ültem, vagy miért is szálltam fel a villamosra. Nemhogy azzal törődnének, mit esznek reggelire, vagy éppen mikor mennek el a családjukkal el közös programra. Én tudom a választ: azért, mert ezek az emberek már így nőttek fel és úgy tanulták meg, hogy a cigány gyerek az retkes, tetűs, buta, ja, és a favorit, hogy lop és csal. Nagyon szomorú vagyok emiatt és sokszor nem is érzem azt, hogy én magyar vagyok, hanem azt érzem, hogy valamelyik másik ország állampolgára vagyok, nem lehetek itthon a hazámban, mert ami itt van, az nagyon sokszor siralmas. (**Hodován Sándor**)*

„Én csak egy olyan országot szeretnék, ahol nem számít az, hogy ki vagy, milyen színű a bőröd, hanem az számít, mit tettél aznap"

Jobb és könnyebb idők várnak a társadalomra

*„Fontosnak tartom elmondani – szögezi le elöljáróban Ricsi –, hogy aki olvassa ezeket a sorokat, az ne érezze úgy, hogy ez, ami velünk történik, valami igazságtalan előny. Mert ha sikerül és orvos lehetek, akkor vissza fogom hálálni a társadalomnak valamilyen módon, ahogy biztosan a csoportomban tanuló másik 9 ember is ezt teszi majd. [...] Először is nagyon fontosnak érzem elmondani: amellett, hogy orvos akarok lenni, nincs olyan dolog a világon, amit jobban akarnék annál, hogy minden cigány bátran merje vállalni azt, hogy ő nem csak magyar, hanem cigány is. Ez nem gátolja azt, hogy álmaink valóra váljanak. [...] Édesanyám a nyolc általánost fejezte be, nevelő apám pedig négy általánost végzett. Édesanyám és nevelő apám egy kis faluban élnek. Anyám közmunkát végez, nevelő apám rokkant nyugdíjas, mert sajnos szívproblémái vannak. Sajnos ők nem sokat tudnak segíteni anyagilag nekem, mert nem kapnak sok pénzt, de sokkal több segítséget adtak mint, azt ők gondolnák. Ahogy ők felneveltek, az annyi pluszt adott nekem, ami többet ér, mint az összes pénz a világon. Büszke vagyok rájuk és örülök, hogy ők a szüleim. Ha választhattam volna, akkor is őket választanám. [...] Arra a kérdésre, hogy miért akarok orvos lenni, arra nehéz válaszolni. Amikor hét éves voltam a papám meghalt és nem mondom, hogy teljesen az orvosok hibája volt, de egy kicsit az övék is. Talán elfoglaltságuk miatt, talán egyszerű közönyből, vagy talán, mert nem kaptak pénzt, nem tudom – de nem foglalkoztak eléggé a papámmal. Ez mély nyomot hagyott bennem és úgy érzem, hogy tennem kell ez ellen. Ki kell köszörülnöm ezt a csorbát. Szeretnék olyan orvossá válni, akihez mindig fordulhatnak az embereknek. Nem szeretnék mást, csak segíteni az embereknek, függetlenül attól, hogy az az ember magyar, cigány vagy bármilyen származású – a lényeg az ember. Az orvosi pályán belül a sebészet érdekel. Nem tudom miért, de ez a szak nagyon megtetszett, és szeretem a kihívásokat. A sebészet az nagy kihívás. [...] Ha az orvosi egyetemet elvégzem, az biztos, hogy minden erőmmel a betegek gyógyítására koncentrálok és szeretném, ha minél több fiatal cigány diák követné a példámat. Ezért biztos, hogy visszamennék a kis falumba ahol eddig éltem és mindenkinek segítenék, akinek az a vágya, hogy tovább tanuljon. Ezek mellett szeretnék majd változtatni a kis falukban élő cigány emberek egészségi állapotán. Az a tervem, hogy felvilágosítom őket azokról a dolgokról, amik nem egészségesek és különböző vizsgálatokkal segítenék, amiket nem biztos, hogy egy háziorvos el tud végezni. [...] Arra a kérdésre, hogy mi keserít el, inkább úgy válaszolnék, hogy mi ad erőt nekem, mi az, ami még jobban ösztönöz arra, hogy orvos legyek. Ez pedig nem más, mint az emberek reakciója arra, amikor kérdezgetek tőlük vagy segítek nekik, mert a negatív visszajelzés, az megerősít, a pozitív pedig érezteti velem, hogy hasznos volt, amit tettem és megéri, amit csinálok. [...] Szerintem az, hogy valaki cigány családba születik az nem hátrány, mert egy cigány közösség is lehet pozitív felfogású és a társadalom hasznos tagja. Ami számít, az az anyagi helyzet, hisz nem mindegy ebben a társadalomban, kinek menynyi pénze van. Ha van pénze a szülőknek, akkor a gyerek mindent megkap és mindenhova eljut, de ha nincs, akkor a cigány diák elveszik, ha nem kap külső segítséget. Bár szerintem ez a probléma a magyar társadalomban is megtalálható, hiszen az én környezetemben is van rá példa. Amit változtatnék: a társadalmi felfogást a cigányokkal kapcsolatban, mégpedig, hogy a cigány társadalom igen is hasznos és tud változtatni a saját helyzetén. Ez szerintem szükséges változtatás, és ha egyszer majd bekövetkezik, akkor jobb és könnyebb idők várnak a cigány és a magyar társadalomra. (**Kalányos Richárd**)*

A programról bővebben a http://cigany-orvoskepzes.eu honlapon olvashatnak.

SZINDBÁD UTAZÁSAI

SZENTANDRÁSSY ISTVÁN retrospektív kiállítása a Kossuth Klubban

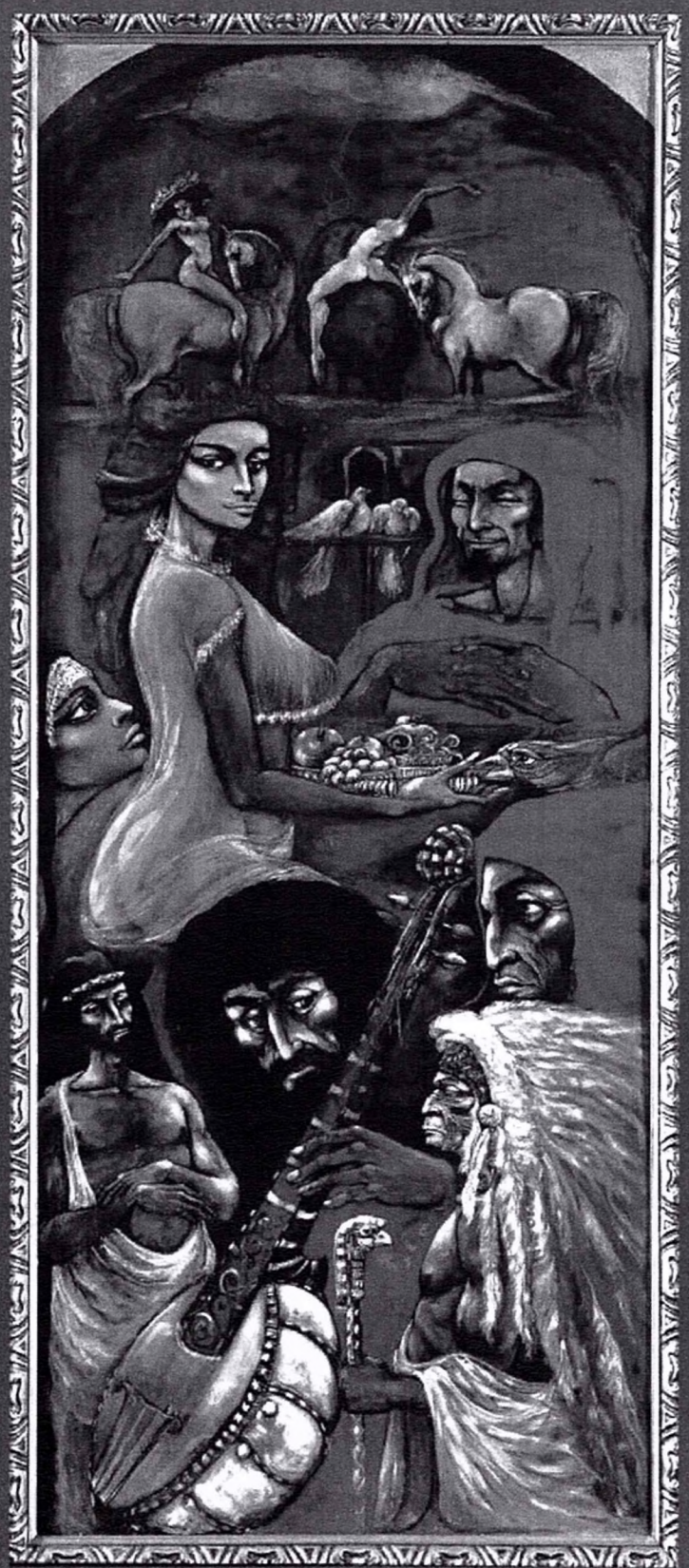

Megnyitó: 2011 október 03. 20 óra

KÖZREMŰKÖDIK:

Khamoro Budapest Band

Szellemanya meséi

Szellemanya meséi címmel megnyílt ***Gyügyi Ödön*** grafikusművész kiállítása. A kiállítás 2011. szeptember 13.–október 5. között látható a Budapest, XII. kerületi Polgármesteri Hivatal folyosógalériájában (1126 Budapest, Böszörményi út 23–25.).

Gyügyi Ödön 1966-ban született. Gyermekkorát a berkeszi és a tiszadobi gyermekvárosban töltötte, ahol ***Péli Tamás***sal, és ***Szentandrássy István***nal ismerkedett meg, aki később mestere is lett. 1984-től Budapesten alkot. Legfontosabb kiállításainak egy berlini, egy stockholmi, valamint egy, az Operaház Vörös Szalonjában történt bemutatkozását tartja. Ez utóbbit azért, mert nem roma „minőségében", hanem alkotó művészként mutatkozhatott be. Jelenleg a MOM Kulturális Központ berendező munkatársa.

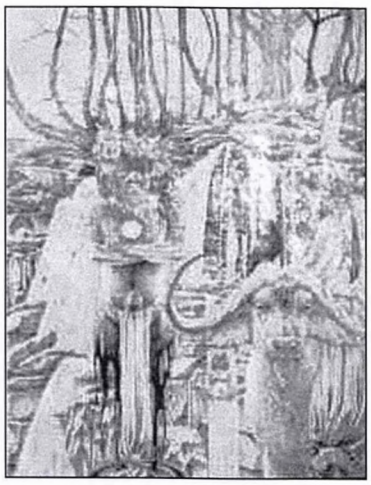

Saját elmondása szerint mindig rajzolt. Rajzolt gyengeségéről, erősségéről, egészen addig, míg ki nem alkotta magából indulatait, érzéseit. Képeiben visszatérő motívumok a kígyó, a varjú – mellyel önmagát formálja meg –, valamint a sámánista hitvilág jellemző alakjai. Többek között ezekkel az elemekkel igyekszik megvalósítani azt a szürreális világot, melyet a külső szemlélő számára kommunikálni szeretne.

Cigányzenétől a rapszódiáig

Különleges zenei élményt ígér a hangverseny, amelyen Liszt Ferenc kevésbé ismert oldalát ismerhetjük meg a klasszikus zene és a világzene területén működő neves művészek jóvoltából, műfaji és stiláris határokat átlépve. Liszt Ferenc és a cigányzene viszonya kerül reflektorfénybe, a cigányzene felől nézve.

A téma rendkívül izgalmas, hiszen Liszt, korának egyik legnagyobb előadózsenije azóta csodálta a vándorcigányok romlatlan, jó értelemben műveletlen művészetét, hogy kisgyerekkorában Doborján környékén részesült ebben az életre szóló élményben. Ez a világ egyben magyar identitásának felfedezésében is jelentős szerepet játszott, nem véletlenül nevezik úgy Liszt Ferenc a cigányzenéből is merítő magyar rapszódiáit, mint „hazatalálásának" művészi dokumentumait.

Liszt a cigányokról szóló híres esszéjében például ezt írja egy ifjú hegedűsről: *„Jól-rosszul összeragasztott deszkákon olyan húrok, hogy inkább akasztásra, mint szórakoztatásra valók, s ezen a hegedűn csodás merészséggel és kiapadhatatlan tűzzel játszotta a legzengőbb „frisseket". Könnyedségnek ugyancsak nem volt híján; szívesen is játszott, s órákon át cincogott, félig emlékezetből, félig rögtönözve."*

A hangverseny időpontja:
2011. október 19. 19:30–22:00

Helyszín:
Művészetek Palotája,
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Közreműködik: ***Mocsári Károly*** – zongora, ***Balogh Kálmán*** – cimbalom, ***Herczku Ágnes*** – ének, ***Lendvay József*** – hegedű, ***Szeret együttes*** és ***Kádár István***, MÁV Szimfonikus Zenekar. Vezényel: ***Kesselyák Gergely***

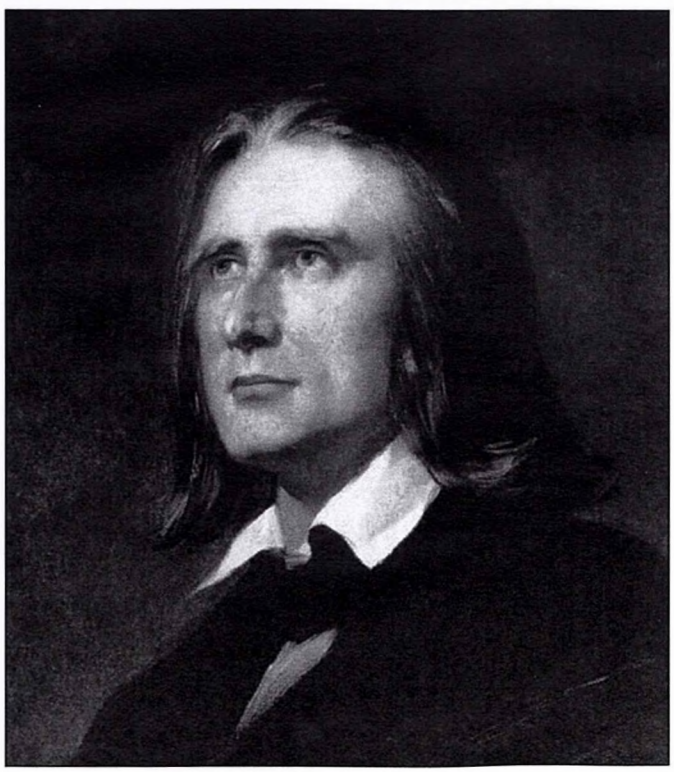

Budapest Bár

A Magyart Hospice Alapítvány jótékonysági gálaestet rendez október 27-én 19.30 órai kezdettel. A gálaest helyszíne: Művészetek Palotája Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem.

A Budapest Bár története 2007-ben kezdődött. Zenészek és énekesek laza szövetségének indult – mára azonban igazi csapattá, produkcióvá nőtte ki magát. Negyedik, Hoppá! című lemezükhöz kapcsolódva, annak zenei anyagára építve új koncertszínházi előadást hoznak létre idén ősszel. Az előadás rendezője és tervezője ***Pál Kálmán***, aki ezúttal egy piactéren jeleníti meg az előadást. A Hoppá! című lemez sikerét és népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy 10 héten keresztül vezette a magyarországi lemezeladási listát, a lemez egyik számából, a Szilvafácskából készült klipet pedig közel 300 000-en nézték már meg a Youtube-on.

A színpadon egy fiktív budapesti tér épül fel a hatvanas évekből, ahol a piacos árusok bódéi mellett balról egy vendéglő kerthelyisége látszik. Az előadás ideje nagyjából egy napot mesél el. A zenészek és énekesek itt színészek, mindannyian elképzelt karaktereket, a piactér furcsa figuráit, árusait, vendégeit személyesítik meg: az énekesekből kolbászsütő, vendéglőtulajdonos, messziről érkezett vidéki vendég válik. A zenés őrület főszereplője ***Farkas Róbert*** és zenekara, ők húzzák egyre bravúrosabban a talpalávalót, amíg a végső jelenetben megnyílik a Pokolbár kapuja, és pokolbéli táncba torkollik a piactéri nap.

A Budapest Bár minden művésze és tagja nagyra becsüli azokat az erőfeszítéseket, amelyek arra irányulnak, hogy az egyik ember megkönnyítse, megszépítse a másik életét, létét, mindennapjait. Ők így vallanak erről: „Zenénkkel, koncertjeinkkel mi is mások életét kívánjuk könnyebbé, szebbé tenni. A Hospice Alapítvány törekvéseit nagyon tiszteljük, hiszen az emberi élet talán legnehezebb állomását igyekszik méltóbbá, elviselhetővé tenni. Megtisztelőnek tartjuk azt, hogy méltónak találták a produkciónkat ilyen nemes cél szolgálatára."

További információ: www.mupa.hu

Cigány kulturális napok kezdődtek Pécsen

A cigányság történetével és roma művészek alkotásaival ismerteti meg az érdeklődőket, valamint több zenéstáncos rendezvényt is kínál a *Cigány kulturális napok* programsorozata, amelyet huszadik alkalommal került megrendezésre Pécsett.

A kétnapos rendezvény *A cigányság történeti múltja és jelene Magyarországon* című konferenciával indult a Rácz Aladár Közösségi Házban, ahol történészek, levéltárosok, a cigányság múltjának kutatói tartottak előadást a romákkal kapcsolatos sztereotípiákról, a szocializmusnak a romákra gyakorolt hatásáról, a cigány mesékről és mesemondókról, a sajtóhírek alapján a cigányságról alkotott képről, és arról is, miként változott a cigányság megjelenése a 19. század művészetében. Mindemellett konzultációt folytatattak a diszkrimináció elleni összefogásról jogvédő szervezetekkel.

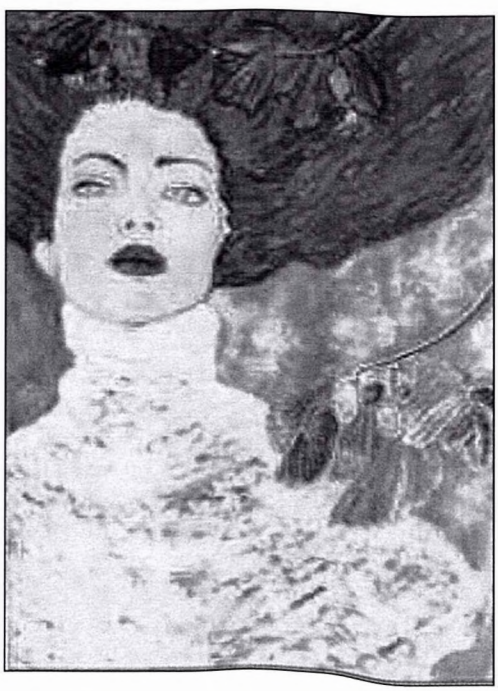

Női ábrázolás a kortárs magyar képzőművészetben címmel kiállítás nyílt a közösségi házban, este pedig indiai ételkóstolóra várták az érdeklődőket. A programot cigány kézművesek regionális kiállítása és vására kísérte, a közönség folklór együttesek, tánccsoportok bemutatóin szórakozhattak, az eseményt ***Csőke Renáta*** Quartet koncertje zárta.

zsud-Viva Secessio (Ősz)

A Baranya megyei teknővájó cigányok (2. rész)

Mindennapi élet a tradicionális telepen

A tradicionális teknővájó életformában a család kohéziós ereje igen nagy lehetett. A más etnikumoknál (pl. lókupecok) előforduló többnejűségre, adott élettársi kapcsolat megszüntetésére, legális új kapcsolatok létesítésére itt alig akadt példa. Az élettársi viszonyt általában az egyik fél halála szüntette meg. A meghalt helyébe lépő új élettárssal pedig a kapcsolat épp olyan tartósnak bizonyult, mint az előző. Már itt érdemes utalni arra, hogy a hagyományostól eltávolodott mai oláh cigány közösségekben gyakran találkozunk ellenkező előjelű példákkal.

A telep összetartó erejéről kevesebbet tudunk, de valószínűleg az is elég erős lehetett. Lehetővé tette a viszonylag alacsony családszám, és kikényszerítette a teljes magukra utaltság, a nem cigány társadalomtól való fizikai és társadalmi távolság.

Ebben a kényszerű, befelé forduló elzártságban, erdei számkivetettségben a természettel szembeni kiszolgáltatottság évszázadokkal korábbi szinten konzerválódott. Orvosra, sőt legtöbb esetben bábára sem számíthattak, a „természet akarata" háborítatlanul érvényesült. A születésszabályozás hiányában tízen fölüli számban születő gyerekeknek jó, ha a fele megmaradt, a többiek rögtön születés után, vagy nem sokkal később meghaltak.

Azonban majdnem minden közösségben volt egy olyan személy, legtöbbször öregasszony, aki az orvost és bábát helyettesítő funkciót betöltötte. Elvégezte a szüléssel kapcsolatos teendőket, és különböző babonás gyógymódokkal próbálkozott a betegeknél.

A TEKNŐVÁJÓ MESTERSÉG ÉS ÉLETFORMA ELSORVADÁSÁNAK FOLYAMATA, OKAI

A mesterség elsorvadása területenként és az eltérő körülményeknek megfelelően nagyon különböző időpontokban és ütemben zajlott le. A sorvadási folyamat a rendszeres piacra termelés modelljétől vezetett az alkalomszerűen megcsinált egy-egy teknőig, és azon túl a mesterség teljes föladásáig.

Az életforma bizonyos mértékig önmagát bomlasztotta. Az árufelhalmozáshoz elsősorban tőkére lett volna szükség. Az életforma viszont nem tette lehetővé még minimális tőke képzését sem. A mesterség viszonylagos összetettsége és a cigányság teljes társadalmon kívülisége között feszülő ellentmondásokat nem lehetett feloldani. Adva volt a fakitermeléstől az értékesítésig egy ember kezében összpontosuló, a kézművesség szintjén komoly technikai követelményeket támasztó, erős megtartó hagyományokkal rendelkező mesterség, amelyet azonban a nem cigány társadalom teljes egészében a maga körén kívülre utalt. Ezért csak másodlagos kérdés a fa hiánya, vagy az a tény, hogy egyre nehezebben lehetett beszerezni. A piac szűkülése is már csak megindult folyamatot gyorsított fel. Ez a szűkülés különben is viszonylagos. A két háború között még inkább arról volt szó, hogy a tízen fölüli gyerekszámú teknővájó családok maguknak és egymásnak teremtettek mind nagyobb konkurenciát, a piacot egyre több és egyre kisebb szelvényre osztva. Így a sorvadás egyik első lépcsőfoka az volt, hogy a mesterséget nem mindegyik gyerek tanulta meg, hanem csak az idősebbek, vagy akinek nagyobb kedve, érzéke volt hozzá. A rendszeres piacra termelést kezdetben kiegészítő, később teljes mértékben felváltó faluzó cserélgetés tovább csökkentette az életforma vonzását és a megélés esélyeit. Amikor a hanyatlás újabb jeleként belépett a csereérték felkínálását nélkülöző tarisznyás koldulás, ez az életformamodellt még perspektívátlanabbá tette. Ezen a ponton a gyereknek már nem volt kedves megtanulni a mesterséget. Azok, akik gyerekkorukban a mesterség sorva-

dásának ezt a szakaszát élték át, mindenfajta különbségtevés nélkül kolduló életformáról beszélnek.

Mindenfajta erdei munka

A teknővájásból szerzett, egyre apadó, zsugorodó jövedelmet ki kellett egészíteni. A tarisznyázás, koldulás egy a társadalmi kirekesztettségben is emberi tartást adó életforma felbomlását, egy etnikum deklasszálódását jelezte. Mindamellett kevés, rendszertelen és bizonytalan jövedelmet hozott. A hanyatlásnak erre a mélypontjára nem mindenütt és nem mindenki jutott el. Már a mesterség konjunkturális időszakában is sokszor kiegészült a teknővájás favágással, fakitermeléssel, mindenféle erdei munkával.

Uradalmi erdőkben ez a letelepedés a „házhely", kényszerű ellenértéke volt. Olyan kiszolgáltatottság és függés, amely egyúttal lehetőséget adott a mesterség gyakorlására. De ilyenfajta függőség nélkül is dolgoztak a teknővájók a fakitermelésben egyrészt a kiegészítő jövedelem, másrészt a fa beszerzésének jobb lehetősége miatt. Később a teknővájás háttérbe szorulásával a favágás, erdei munka sokszor a megélhetés fő forrásává vált. Az erdei telepeken ez a lehetőség teljesen kézenfekvő volt, lehetővé tette az erdei életmód fenntartását. S már csak azért is kisebb önfeladással járt – legalábbis egyelőre – mert ez a munka még igényelte a mesterséghez szükséges szaktudás bizonyos elemeit. Ugyanakkor ez a mozzanat utal leginkább a hanyatlásra is. A korábbi munka egyetlen fázisa önmagában, a többitől elszakítva vált fő tevékenységi formává. Lényeges különbséget jelentett, hogy az a tíztizenkét éves gyerek, aki régebben a teknővájó mesterség tanulását kezdte volna el ebben az életkorban, most napszámosként az erdőbe járt csemetét ültetni. Csökkent a család kohéziós ereje, apa és gyerekei között nem alakulhatott ki olyan bensőséges kapcsolat, mint korábban. A foglalkozásváltást és beszűkülést nem ellensúlyozta a többirányú kapcsolat a nem cigány társadalommal. Az erdei munkahelyeken ugyan a cigányok már gyakran együtt dolgoztak nem cigányokkal, de ez semmilyen tényleges közeledést nem jelentett. Az erdei életmódnak éppen a legkevésbé vonzó elemei a lakáskörülmények, magukra utaltság stb. maradtak meg, miközben a közösség menedék jellege, kivetettséget ellensúlyozó összetartó ereje lényegesen csökkent. A teknővájás biztosított valamennyi szuverenitást, az erdei munka jóformán semmit. Ezek a telepek ki voltak szolgáltatva az uradalmi erdész kénye-kedvének, a cigányok az ottlakás puszta lehetőségéért rendszeresen robotolni kényszerültek. S az ingyen munka megalázó kényszerét most már nem ellensúlyozta a cserébe nyert teknővájási lehetőség. Ez a II. világháború előtt kialakult állapot áthúzódott a 45' utáni időkre is.

A fához fűződő kapcsolat megőrzésének kétségbeesett igyekezete más viszonyok között egészen perifériális, csökevényes változatot is kialakított. Amikor a faluzó utakra már egyre ritkábban tudtak a cigányok magukkal vinni cserére szánt teknőt, s mégsem akarták vagy tudták az élelmet minden ellenszolgáltatás nélkül megkapni, vállalkoztak a házkörüli favágás elvégzésére. Különösen az öregebb cigányok, akik életük nagyobb részében teknővájásból éltek, tértek át gyakran erre a tevékenységre.

Eltolódás a mezőgazdaság felé

A paraszti-mezőgazdasági munka és életforma a tradicionális teknővájó életformától távol esik, a bekapcsolódást mindig kényszerítő körülmények idézték elő. A társadalmi távolság eleve idegenné tette a paraszti világot a teknővájó cigány számára. Erre utal a teknővájó cigányok nem minden él nélkül használt megkülönböztető szava a falvak lakosságára: „parasztok". Az adott életkeretek között nem alakulhattak ki a paraszti, de még az agrárproletár mentalitás elemei sem.

A mezőgazdaság kizárólag a különböző szezonmunkák kínzó robotjával és a nem cigány társadalom megvetésének intenzívebb kifejeződésével „kecsegtette" az ezen a területen versenyképtelen cigányokat. Nem csoda tehát, hogy csak nagyon nyomós okok indították meg a teknővájó oláh cigányok mezőgazdaságba áramlását.

Az egyik ilyen tényező a cigányok és a közigazgatás, karhatalom viszonya. Mivel a cigányok sohasem saját földön telepedtek le – ilyen nem is létezett –, ki voltak téve a csendőrség állandó zaklatásainak. A hatalom jól bevált módszerei közé tartozott, hogy az általa legjobban megalázott, kizsákmányolt rétegek maradék öntudatát váratlan, és ésszerűtlennek tűnő erőszakos akciókkal megtörte, megsemmisítette. A cigányokat a legalapvetőbb jogok sem védték. Minden ok nélkül rájuk gyújthatták a kunyhót, elkergethették őket, anélkül, hogy ennek a legcsekélyebb jogi következménye lett volna.

Ilyen körülmények közepette uradalomba vagy nagygazdasághoz szegődni némi védettséget jelentett. A földterület tulajdonosának módjában és érdekében állt megvédeni a könnyen szerzett és kiszolgáltatott helyzete miatt nevetségesen olcsó munkaerőt. Mivel a cigányok mind nagyobb mértékben kényszerültek erre a megoldásra, a munkáltató válogathatott is, és csak a többet bíró, fiatalabb cigányokat foglalkoztatta.

A karhatalom zaklatásainak lehetőségét fokozta, hogy a 20-as évek közepe táján újabb megalázó gesztusként rendelkezés született: minden cigány költözzön vissza a születési helyére. A baranyai teknővájó cigányok életmódja eredetileg helyhez kötött volt. Az a fajta állandó, folyamatos helyváltoztatás, ami a kolompár cigányokat jellemezte, náluk sosem létezett. De különböző tényezők, elsősorban a még kitermeletlen „falelőhely" keresése, hosszabb időszakonként őket is a lakóhely változtatására kényszerítette. Az említett rendelet ezt a természetes mozgást, rendszerint közösségi helyváltoztatást, törte derékba, és számos szerves közösség felbomlásához járult hozzá. A rendelet szó szerinti végrehajtási házasfeleket, közeli rokonságban élőket is szétválasztott volna, márpedig van adat arra, hogy a hatóságok a végrehajtást ilyen következetesen képzelték el. A kiutat megint csak az uradalom vagy nagyobb parasztgazdaság védelme jelentette.

Aki pedig, engedelmeskedve a rendeletnek, visszaköltözött oda, ahonnan azért jött el korábban, mert a mesterség folytatásának a feltételei már nem voltak adottak, ismét csak kényszerhelyzetbe került, s a favágással váltogatott mezőgazdasági napszám maradt számára az egyetlen választási lehetőség.

Ilyen körülmények között a cigányok a paraszti munka „szelleméhez" nem juthattak közelebb, mert bérmunkás-

ként nem élhették át a produktivitás élményét, nem szerezhettek sokrétű termelési tapasztalatot. Ez az oka annak, hogy a cigányok mezőgazdasági napszámos rétegből olyan kevesen indultak meg később is a parasztá válás útján, és a többség falusi proletár maradt.

A mezőgazdaság felé történő eltolódásnak egy másik lehetősége a községi pásztorság volt. Ez a zaklatások előli menekülésnek és a megélhetési forrás keresésének magányos, a közösségtől teljesen elszakadó módja. Elérésének lehetősége is korlátozottabb volt, kevesebb embernek kínált lehetőséget, mert lényegesen kisebb munkaerő-felszívó piaccal rendelkezett. Viszont hatásos védelmet jelentett, hiszen a csendőri erőszak elsősorban a telepek, a közösségben élő cigányok ellen irányult. A községi pásztorságot ugyancsak a munkaerő olcsósága juttatta a cigányoknak. A pásztorsággal együtt járt ugyan a lakás (pásztorház), de a fizetés természetben történt, és kizárólag a mindennapi élelemszükséglet kielégítésére volt elegendő.

Cserében a cigány pásztornak a teljes kirekesztettséget, a falu megvetésének magányos elviselését kellett vállalnia. A pásztorságot vállaló cigányt többnyire afféle falu bolondjaként, tehát jóindulatú, megmosolygó lenézéssel kezelték.

Mégis ez a foglalkozás a maga szabadabb kereteivel sokszor jobban megfelelt az oláh cigány életformájának, mint a földműveléssel kapcsolatos idénymunkák, a mezőgazdasági napszám.

Ez az út adott némi lehetőséget a tényleges parasztizálódáshoz is. Itt adódtak leginkább lehetőségek az önellátó szintű háztáji állattartás bevezetésére. A községi pásztorság cigányosodása napjainkig tart, 45' után sokan a mindenfajta erdei munkából kerültek ebbe a foglalkozáskörbe, többnyire az asszimilálódás feltételezett nagyobb lehetősége miatt.

Egyéb cigány mesterségek felbukkanása az oláh cigányok között

A tradicionális teknővájó életforma felbomlásának eddig leírt útjai többé vagy kevésbé, de mindenképpen az eredeti, szervesen összetartó közösség megbomlásával, esetleg teljes szétesésével jártak együtt. Ha létrejöttek is újabb telepek – például az uradalmi birtokok letelepedésre kijelölt területein – ezekben az összetartozás mértéke, a közösséggé formálódás lehetősége lényegesen csökkent. Az eredeti közösség megtartására, vagy egy abból kiváló kisebb embercsoport együtt maradására egyetlen reális esély maradt, ha a lehetőségeit vesztett teknővájás helyébe egy másik a társadalmi munkamegosztásban elsősorban a cigányok számára fönntartott mesterség kerülhetett. Baranyában két mesterség ilyen módon történt felvételére van példa: kosárfonó, zenész.

Induljunk ki a kosárfonásból, mert ez logikusabb, szervesebb utóda a teknővájásnak. Volt már szó róla, hogy Alsószentmártonban a századforduló után nem sokkal szűnt meg a teknővájás. Mivel ennek az emléke már csak a legöregebbek emlékezetében él, nem ismerjük pontosan az átlagosnál gyorsabb elsorvadás okait. Szerepet játszhatott a tipikus teknővájó telepekkel ellentétes faluközösség, a nagyobb ellenőrzés, és ezzel együtt a fal beszerzésének nehézsége, és refrénszerűen tér vissza a csendőrök brutalitásának emlegetése is. A mesterségváltás nagyon rövid idő alatt zajlott le, mondhatnám egyik nemzedékről a másikra.

A kosárkötés már mindenképpen másodlagosan megjelenő mesterség volt. Az önellátásra berendezkedett parasztgazdaságban a kosarat valószínűleg maguk a parasztok csinálták. A cigányok megfelelő közvetítéssel a parasztoktól tanulták meg a mesterséget.

A kosárkötés a teknővájásnál lényegesen primitívebb, lényegesen kisebb technikai felkészültséget igénylő munka. Éppen ezért a hagyományozáshoz nem volt szükség az apa szertartásos tanító szerepére, hiányzott a hagyományörökítés tudatossága. A kosárkötést elég volt látni és utána csinálni.

A megtanulás egyes mozzanatai mégis emlékeztetnek a teknővájás kitanulásával kapcsolatos szokásokra. Például a kosárból is először egész kicsit kötöttek, és aztán fokozatosan egyre nagyobbakat. A forrázó teknőnek megfelelő „műremeket" a fehér vesszőből készült ruháskosár jelentette. Mindent egybevetve Alsószentmártonban a kosárkötés másodlagos megjelenő cigánymesterség, amely kitűnően megfelelt a helyi viszonyoknak, mivel fűzvesszőhöz viszonylag könnyen lehetett hozzájutni. Mint ilyen, igaz, hogy a teknővájás hanyatló időszakát konzerválta, de mégis csak konzerválta. Így megakadályozta egy hagyományokból táplálkozó életforma, s ezzel együtt az itteni cigányközösség felbomlását, lehetővé téve, hogy a telep ritka kivételként szerves fejlődéssel jusson el a mába.

(The paper is the abridged version of Havas Gabor's study of the same title published in 1982.)

– folytatjuk –

Bumbi és a fehér viloja virág (2. rész)

(Sáfár Sándor és Wuscher Anna gyűjtése)

Ott termettek rögvest, ahogy kimondta. Nekiláttak a tengernek. Hogy mekkora kortyokban nyelték? Én nem láttam, de az bizonyos, hogy a Vörös-tenger vize az utolsó cseppig elfogyott, és az is bizonyos, hogy Bumbinak meg a két óriásnak olyan veszett kedve kerekedett, hogy hét napig táncoltak, daloltak, hogy aszongy:

„Vörös bort ittam az este...”, meg *„Három a tánc, három a tánc, mindig az volt Pest-Budán.”*

– Hű, az anyád! Mi lesz így az én Vilojámmal? – kapott észbe Bumbi a nyolcadik nap reggelén. – Szent Isten áldjon meg benneteket! – búcsúzott az óriásoktól.

– Ilyen szép feladatra máskor is szívesen vállalkozunk – felelték az óriások.

Újra ment, mendegélt Bumbi hét nap, hét éjjel egyfolytában, hogy behozza a lemaradást. Már erősen bánta a kiruccanást, de hát késő bánat... Éppen a hetedik éjszaka egy nagy kastélyhoz érkezett, amelynek hatalmas tornya volt. A torony tetején szélkakas csikorgott, az ablakban bagoly huhogott.

Akármit hoz a Szent Isten a fejemre, de úgy érzem, mintha ez egy elátkozott kastély lenne.

Hát bizony az is volt! Recsegett, ropogott minden a házban. Bumbi csak kívül nézelődött. Egyszer csak megpillantott egy szép női szobrot a kapu előtt. Ahogy nézegeti a szobrot a legény, megszólalt a toronyóra. Éppen éjfélt ütött. De megszólalt a szobor is, azaz a lány, mert az volt. Elvarázsolt királykisasszony.

– Szabadíts meg Bumbi! Feleségül megyek hozzád és tiéd lesz apám országa is, ha nem kell itt elátkozva élnem.

Na, Bumbi jól nézel ki, ha minden lány a nyakadba akarja varrni magát. Viloja az más. Ő az én szívemnek szép szerelme. A Szent Isten is feleségemnek rendelte. Ezért a másik lányért ki tudja, mennyit kellene mászkálni – gondolta Bumbi, majd így szólt:

– Szívesen segítenék rajtad szép királykisasszony, de más lány után indultam. Feleségül nem veszlek, de ha módom lesz rá, megszabadítalak, nem feledkezem el rólad.

– Akkor menekülj, mert vége az életednek!

– Éjjel hová mehetnék?

– Menekülj, mert jön a kastély gazdája, a gonosz óriás Matos. Észre sem veszed és megöl. Ő a Jeges király öccse.

Bumbi nem volt gyáva nyúl, de a ház recsegése, ropogása miatt, elhitte, amit a szoborlány mondott a gonosz óriásról. Bement a kertbe. Nem látott mást, csak egy ezüst tavat, benne szunyókált az óriás libája. Legalább háromszor akkora volt, mint a parasztoké, s azonnal látszott, hogy Bumbinak még csak a szagát sem állhatja. Ahogy meglátta, sziszegett, fújt és mindenképpen azon mesterkedett, hogy elkapja a legény gatyáját, és behúzza az ezüst tóba. Bumbi úgy kapkodta a lábát, mintha csak csárdást járt volna.

Az udvar máskülönben csöndes volt. Igaz, hogy a bagoly néha huhogott, de azt nem vette komolyan Bumbi. Sőt, nevetett, mintha csiklandozták volna, mikor meglátta, hogy egy hatalmas szalmakazal jön a kert felől. Bezzeg nem nevetett, amikor a szalmakazal a közelébe ért, megrázkódott, a szalma széjjelszóródott, és teljes életnagyságban előtte állt egy bozontos hajú, nagy fokú óriás: Matos.

Az óriás, ahogy meglátta Bumbit, elordította magát:

– Jó, hogy jöttél! Három nap a szolgám leszel, utána kővé változtatlak.

Bizony beváltotta a szavát az a nagy behemót. Bumbi három nap cipekedett. Azt a munkát adta neki az óriás, hogy a kastélyból a pincébe hordja le a sok szobrot. Sejtette Bumbi, hogy az a sok derék legény valaha élt, de nem mert szólni.

Harmadik nap, amikor végzett, éppen az ajtó előtt állt Bumbi. Az óriás akkorát kiáltott, hogy a legény azon nyomban kővé dermedt. Hogy a lova hogyan került oda, és hogyan változtatta azt is kővé az óriás, nem tudom, de az bizonyos, hogy lovas szoborrá változott Bumbi, vagyis úgy vált kővé, mintha egy lovas szobor őrizte volna a kastélyt.

Amikor a kővé változtatás megtörtén, Bumbi vadkörtefájának nagy recscsenéssel letört az egyik ága.

– Szent Isten! Vége Bumbinak! – sóhajtott kétségbeesetten az anyja, aki éppen az udvaron tett-vett. – Csak tudnám, hol keressem? Ahogy ezt kimondta, hatalmas forgószél támadt. Teljességgel olyan volt, mint egy tölcsér, de a hegyére állítva. A forgószél felkapta Bumbi anyját, és vitte mindig magasabbra. Hogy hová? Egyenesen a nap anyjához. Bizony öreg, ráncos anyóka volt a nap anyja. Meg sem tudnám mondani, hogy hány éves is lehetett. A cigányasszony illendően köszöntötte a nap anyját, aki szívesen fogadta a köszöntést.

– Hát elgyüttél Terka? – szólította meg Bumbi anyját. – Segítek neked, mert egyforma bajban szenvedünk. Mindketten a fiunkat siratjuk. Nézz le! Ott a fiad. Az óriás Matos kastélya előtt lovas szoborrá változtatva. Bizony nem egy ugrás az út innen odáig. De figyelj rám! Ha megígéred, hogy Bum-

bi segít kiszabadítani az én fiamat, én visszaadom a tiedet.

– Hogyne segítene, ha tud felséges asszonyság!

– Hát akkor figyelj ide! Ha leszáll a köd, ereszkedj le vele a földre. A templomotok kertjében látsz egy Mária-Jézus szobrot. Annak a lábától jobbra egy arasznyira nőtt egy fűcsomó. Ha nem tudnád, az az élesztőfű. Szakítsd le azt a szálat, amelyiknek legjobban lekonyult a teteje. Küldök érted egy sötét felhőt. Ülj rá, az majd felvisz a levegőégbe, elszállít az óriás kastélyáig. Ott szállj le róla! Érintsd meg gyorsan a fiadat az élesztőfűvel, azután a lovát! A többit elvégzi helyetted a felhő.

A cigányasszony szót fogadott. Leszállt a ködděl a földre. Egyenesen a templomkertbe ment. Megtalálta a Mária-Jézus lábától jobbra az élesztőfű csomót. A legkókadtabbat szakította le. Jött a fekete felhő úgy, ahogy a nap anyja ígérte. Terka előbb félve nézegette, de végül is csak ráült. A szél olyan gyorsan hajtotta a felhőt, hogy a cigányasszonynak le kellene csuknia a szemét, mert forgott alatta a világ, és félt, hogy leszédül. Vagy fél napig tartott az út ilyen gyors iramban is. De csak megérkezett. A felhő egyenesen az óriás kertjébe, a tó partján tette le Terkát. Ez biz nem jól ütött ki, mert az óriás libája állandóan az asszony szoknyája után kapkodott. A felhő ezt látva, megunta a hadakozást. Egy villámmal odacserdített a libának. No, annak rögvest égnek állt a lába. Nem kapkodott többet a szoknya után!

A cigányasszony gyorsan a kapuhoz szaladt. Elővette az élesztőfüvet. Megsimogatta vele előbb Bumbit, azután a lovat. Abban a szempillantásban megelevenedett mind a kettő.

– Hol vagytok? De jót aludtam édesanyám! Álmodtam volna a Fehér meg a Vörös-tengert? Na, és az óriások? – törölgette álmosan a szemét Bumbi.

– Bárcsak álmodtad volna fiam! Ha nem jövök, még most is lovas szoborként állnál itt a kapuban, mert kővé változtatott a gazdád, az óriás.

– Hijnye! Tényleg igaz lehet! Azt ígérte. Oszt, hogyan változtam vissza eleven emberré?

– Hogyan? Hogyan? Hát hoztam élesztőfüvet. A nap anyja tanított ki rá, hogy hol találom, de kéri, szabadítsd ki a fiát, a napot.

– Hol van?

– Nem tudom. Valahol a kastélyba vagy akörül, mert ő is az óriás foglya.

– Értem! Akkor itt kell lennie a holdnak is meg a csillagoknak is, amit Viloja emlegetett. Van még élesztőfüve édesanyám?

– Van.

– Akkor menjünk a palotába.

– Ne siess annyira Bumbi! Mi van az óriással?

– No lám, ezt megint elfelejtettem! Bújjunk el inkább, aztán majd meglátjuk.

Bújhattak már! Nagy dörgő léptekkel igyekezett kifelé Matos, mert hallotta a beszélgetést a kapu felől. Bumbit egy rántással a szoknyája alá penderítette az anyja, hogy ne lássa meg rögtön az a behemót. Az óriás mérges lett, ahogy Terkát megpillantotta.

– Mi szél hozott erre?

– Ez – mutatott a cigányasszony a felhőre.

– Majd adok én neked gúnyolódni! Mész a fiad mellé kőszobornak. Azzal már emelte is a kezét, de a felhőből egy villám kipattant, és azon nyomban összeégette az óriást.

– No, édesanyám jöjjön velem! Egy kicsit körülnézünk a portán.

Először is a szoborlányhoz mentek. Terka megérintette az élesztőfüvel. Rögtön olyan szép lánnyá változott, hogy 7 megyében, 7 városban nem volt párja.

– Bumbi! Nem ő a te Vilojád?

– Nem. Az én Vilojám a kalapom mellett van. Ott is marad, míg meg nem szabadítom.

Elindultak a pincébe. A sötétben a viloja világított. Sorra életre keltették a kővé vált vitézeket. Valamennyi között a legderekabbnak Ólomvitéz látszott. Először tőle kérdezte meg Bumbi, vele tart-e. Persze, hogy megegyeztek, de nem csak Ólomvitézzel, hanem mind a 99 legénnyel, akik mind a szépséges szobor királykisasszonyért indultak útnak, és változtak kővé az óriás udvarában.

– Menjetek az udvarra! Süssetek szalonnát! Van az óriás kamrájában annyi, hogy egy évig is vígan lakmározhattok belőle.

A vitézek az udvarra indultak. Velük ment Bumbi anyja és a szépséges királykisasszony is. Az élesztőfüvet Terka a fiának adta. Bumbi pedig a pince alagútjait nézegette. Egyszer csak egy ajtót talált. Próbálta nyitogatni, feszegetni, de hiába. Mit tehetett mást, mint elővette a bugyellárist, a bugyellárisból a faszobrot, és lássatok csodát! Az ajtó zárja magától felpattant.

Rettentő nagy ragyogás, fényesség áradat a szobából. Bumbi a szeme elé kapta a kezét, nehogy megvakuljon, azután hátrafelé közelített a naphoz. Majdnem megpörzsölődött a háta a melegtől, de azért csak kioldotta a madzagot, amivel egy kampóhoz volt kötözve a nap. Amikor Bumbi végzett a nap kioldásával, mint a lovat az istállóból úgy vezette ki a napot a madzagnál fogva Bumbi a pincéből. Az udvarra érve szabadjára engedte. A nap azután lassan emelkedett fölfelé a levegőbe. Azon nyomban megtalálta a helyét, hogy hol is kell állnia délután három órakor, mert éppen annyit mutatott a toronyóra.

Ahogy a nap kiszabadításával éppen végzett Bumbi, hallja ám, hogy rettentő nagy surrogással, madarak szállnak ki a pincéből.

– Milyen madarak lehetnek ezek meg, hogy pincébe laknak, amikor itt teprekedik a kastély körül ez a szép kert. De hiszen ezek nem madarak! Csillagok. Szerencsére ezekkel már nem kell veszkölődnöm. Így már túl vagyok a nehezén. De hol lehet a hold?

Véletlen a toronyórára, onnan a torony tetejére pillantott Bumbi.

– Szent Isten! Hát ez meg hogyan került oda?

A torony tetején kővé dermedten állt a hold, vagyis hát… a félhold. Ezen állt a szélkakas. Most is csikorgott szüntelenül.

Bumbit nem kellett biztatni. Felmászott a torony tetejére. Megérintette élesztőfüvel előbb a kakast, aki ettől megelevenedett, nagy kukorékolással lerepült a földre. Ezután megérintette, és elszabadította Bumbi a holdat is. Na, végre ez is felkúszott az égre.

Mesélő:
Baranyi Dezső prímás, 38 éves
A gyűjtés időpontja:
Balassagyarmat, 1962

– folytatjuk –

Kertész Imre:

Bizhelyakipe

Kade kerdas, sarte kasav chi kana chi ashundinosas: perdal pe shol bersh mishto shaj garadyilas kathar e luma, gindisardom. O sastyari sigo phendas kadi le sastyareske, kos sas pasha leste, haj kodo sastyari inke majdur das le kavere sastyarenge, le grizharenge, haj le nasvalenge. P agor kodi dikhlam, hoj sakon man dikhle, le sastyara, le nasvale, le grizhara sunusaren man. Vi muri bari voja avilinosas avri te phenav lenge: akanak naj len sunujipe pe man – de chi phendom khanchi, variso palpale inkerdas, ke kodi lom sama, mishto hatyaren pen, kana man te sunusaren. Butvar pushkerdine man, rodine muro amalipe, hoj inke jokhar te phenav muro trajo, sar avilom kathe, hoj te sunusaren pe mande. Pala kodi kade dikhline kethane, darajlom jekh cerra, hajkam varikon ashunel amen, kaske chi trubujas te ashunel, de feri kadale manushenge musuranca, chikatenca, mujenca maladyilas muro dikhipe – sarte ande lengi godyi avilasas, hoj von sostar si kathe.

Pala kodi le vizitara: kadalen dikhav, soski balval andas kathe len. Kodi lom sama, sako ratyi, ande kadi vrama: anda kodi hatyardom, hoj vi kathe, sar ando Buchenwaldo, vi ando Baro Lageri si kasavo chaso, sar sas ando Zeitzo, vi kathe kana le kommandoshuri aven khere, haj mashkar la ratyako appelo. Legmajbut manush, kon avile P sas pe lengi kuj, de dikhlom J, R, T, F, N, No betivura, haj inke majbut, but nyevo dyelo sityilom lendar, kade lom andre dikhipe ande socitetosko trajo. Ando Buchenwaldo le dulmutane socitetosko trajo. Ando Buchenwaldo le dulmutane manusha shukarej, lengi musura obloj, lengo mishkipe, phiripe, butenge bal si pe lengo shero, roboske gada feri kaj e butyi len opre, sar dikhlom kathar o Pjetyka. Ratyi, paal manresko ulaipe (pasha trinto vaj shtarto kotor manro si Zulagesa) kana o Pjetyka kamel te zhal ande vizitacija, vi voj gad haj puloveri lel opre pe peste, bara losshasa, modoske barnavi gada alosarel mashkar le gada, soske kado o bajo, hoj pe la kalcake duj riga loli farba dichol, angle pe le gadenge haj la kalcako stungo rig si jekh lolo trinkarfin haj robosko numero si. Kado numuro zurales dichol kothe. Aba but bajo sas man, kana voj ratyake vizitaren azhukardas.

Kodo sas muro bajo, pasha muro pato sas pozido o konektori. Hatyardom kodi, kana voj kothe kiradas xamasko, ashundom le ulejosko glaso, andre pilom la peka purumaki sung, pe leste shuto kolompiri, haj Zulageska gojaki sung, kaver dyes vi inke hatyardom le galbenone anreski sung. Kana gata kerdyilas o xamasko, avilas o vizitari. – Dobre vecser! (Lashi ratyi!) – phendas amalipesa, ke vi voj polsko manush, lesko anav Zbisek sas, vaj Zbisku busholas, haj vi voj Pflegeri sas ande kaver Saalo. Vi voj shukares urado avel, si les khera, pe leske vunetone zubunesko dumo sas jekh farbaki kotor, haj robosko numero, tela leste kalo pulo*veri sas. Ucho, thulo trupo sas les, pe lesko shero nas bal,* leski musura assajlas, godyaver haj drago manusheske dikhlom, de me majmishto kamlom le Pjetykas, majmishto fajas man. pala kodi kothe beshen kaj pala jekh bari mesalya, xan lenga ratyako xamasko, vorbisaren, unyivar jekh nasvalo polsko manush andre vorbil, phersa phenen jekhavreske, pala kodi skanderozinen, kana pe le nasvalengi bari lossh, haj vi muri lossh Pjetyka sas o angluno, ke Zbishek majzuralesko dicholas: hatyardom kodi, hoj voj amala si, kon sako bajo, lossh jekhavresa ulaven. Avral o Zbisheko sas kothe vi inke kaver manusha, kon aviline kaj o Pjetyka, sigo vorbisardine lesa, unyivar avri parudine variso, me chi dikhlom, hoj so parudine. Kaver vizitara avile le nasvalenge, sigos, choral. Zhikaj jekh-duj percuri kothe beshline pe lengo pato, andine cino paketo, haj tele shutine po pato, lazhalipes, hoj feri cino paketo zhanen te anen. Pala kodi – de lengo glaso chi ashundom, de te ashundomas, chi hatyardomas –, de kade gindisardom man: sar sas tume, sastyon, sos si nyevipe, haj von avri phendine: kothe avri kade zhan le dyelura, phenen: chinstinen tumen, sar phirel o sastyaripe, le nasvalengo salutipe te den perdal le avri trajisarde mnaushenge; le vivitacijaki vrama tele phirdas, pala kodi maladine amalipesa pe lengo phiko, sarte phenen: khanchi bajo, pale aven, haj zhan sigos, choral, lichajlos – sar dikhlom khanchi nas kadala vizitacijako kaver cilo, feri te dikhen jekhavres.

Anda sigipe gindisardom man, negacisardi butyi keren, anda kadi si kathe zhikaj skurto vrama, haj kadi Feri Pjetykaki vorba pecipijas. Kodi aba mez hanglom, hoj kadi vizitacija, so dikhlom pe lengi musura, sarte variso xiv mardin epe le dyesesko rucisaripe, jekh cerrea pe natura hajkam gindisardom man. – De le legmajinteresnone manushen dur mandar dikhlom, kaj sas le nasvalengo pato. Kadale nasvales angla mizmeri andas andre o Pjetyka, pe pesko phiko, pala kodi but bunusardas lesa. Dikhlom, voj zurales nasvalo, haj vi kodi ashundom, hoj voj ruso si. Ratyine pala kodi but vizitara sas, vi e soba pherdo sas manushenca. But R-betivo sas pe lende, de vi dikhlom kaver betivura, zarasle stadya, phare kalci. Sas le kasave manusha, kon dopash plashtya sas. Kaver manushen sas normalni bal, de pe lenge sheresko mashar sas jekh kerara. Pe lenge zubunura lolo X somno sas, kana ame perdal cirdas variso, jekh numero, jekh somno. Pe kaver dumo bari loli kruga sas, ande late thulo lolo ponto sas, sarte tabula avlas, kathe trubul te pushkeden, kana avel e vrama.

Kothe tordyile le vizitara, punrenca chingardine, vorbisardine pachaslos, o jekh tele bandyilas, te kerel lasheske o sherand, o kaver – kade dikhlom – jekh vorba, jekh dikhipe azhukardas le nasvalestar, pala kodi dikhlom jekh galbeno dyelo pe jekh cini vrama, varikothar jekh shuri haj jekh kuchi avlas le Pjetykasko zhutipesa, haj chi zhanglom te patyav mure jakhenge, de kathar e sung avri zhanglom, hogy chacho citromo sas so me dikhlom. Pala kodi puterdyilas o vudar, haj me chudisardom zurales, o sastyari avilas sigos, kon

ande kasavi vrama inke chi phirdas amende, ande amari soba. Sigo drom dine leske, haj voj pipisardas, dikhakerdas le nasvales, feri skurtoles, pala kodi gelastar, xojarnyiko sas, chi dikhlas pe khonyikaste, chi jekh vorba chi das. Na pa but kodi dikhlom, le vizitara pachasle si. Jekh, kaver kothe gelas kaj o pato, tele bandyilas kaj o nasvalo – pala kodi lokhes len pen haj korkori, dujenca, khinos, bunusardos, kade, sar avile, geline-tar. Le manushen sunusardom, ke dikhlom, lengi esperanta xasajline. Pala kodi pe jekh vrama o Pjetyka opre las le mules, haj ingerdas les varikaj.

Haj kothe sas vi inke mure manushesko dyelo. Ande najindo than maladyilom kadale manushesa – pe gangesko agor sas jekh najindo than, ande kado than sas kratno, thovipesko dyivako, kado than shudro sas, vi o paji shudro sas, khoslo nas. Vi kathe sas e budara, so loli sas, soske andrutno kotor sagda uzha-keren. Jokhar, kana kamlom te zhav anda najindo than, jekhy manush avilas ando than. Shukar manush sas, kale kreci bal sas les, so pe lesko chikat pelas, phuro sas kado manush, ande uzhe gada sas, lesko zubuno zurales parno sas, me sastyareske dikhlomas, de pe leski kuj sas jekh lolo trinkarfin, haj jekh T betivo, anda kadi zhanglom avri, kado manush chexoj. O manush jekh cerra chudisajlas pe mande, kade dikhlas muri musura, haj anda muro gad avri dikhlas muri korr, haj muri kolyin, haj mure fujera. Sigo pushlas mandar variso, haj me phendom leske, so pe mande ashlas anda polsko vorbipe: – Nye rozumjem! (Chi hatyarav!) Atunchi nyamcicka pushlas mandar, kon som me, ha kothar avilom. Phendom leske, Ungar (ungro), anda Saal sechs. Pe soste lesko jekh sikavimasko naj opre inkerdas, haj kade das duma: – Du: warten hier. Ik: wek. Ein moment zurück. Verstehen? – Phendom leske, ova, „verstehen". Gelastar, palpale avilas, haj andas mange manro, haj konzervo, so avri puterdo sas, shinde mas sas ande leste. Opre dikhlom, te najisarav leske, – de aba chi dikhlom les, feri andre phandado vudar. Kana pala kodi palpale gelom ande muri soba, haj Pjetykaske avri phendom kadi pecipija, vi phendom leske unyi vorbasa, sar dichol o manush, voj aba zhanglas anda kadi, hoj o manush eftatasko Saalosko Pflegeri si. Vi lesko anav phendas: Ba uscheske phendas, de me kade hatyardom, sarte Bohusheske phendinosas. Kade ashundom kon sas pasha mande: ke ande amari soba parudyon le nasvale. Opre pe mande shutine jekh nyeve nasvales, kon kasavo terno sas sar me, pala kodi avri zhanglom, hoj o shavo vi voj biboldoj, de leski shib polsko sas, lesko anav Kuhalszki, vaj Ku-harskij sas, me kade ashundom kathar o Pjetyka haj o Zbishek, o „harski" zurales sas pizdes, unyivar pherasa kerdine lesa, anda kodi voj butvar sas xolyarnyiko, lesko sigo vorbipe sikavelas kodi, haj ande pesko pato mishkisajlas, haj ande kadi vrama sulumi peren pe muri musura – sakonenege lashi voja sas, le polski manusha sas le legmajvojakej. Pasha man, ande ungrosko pato shutine jekh shaves, anglunovar chi zhanglom, hoj voj kon si. Pjetykasa uhanglas te vorbil, de na polskona shibasa. Pe muro ungro vorba chi phendas khanchi, de me kade gindisardom man, voj hatyarel muri vorba, lole bal sas les, oblo turcko musura sas les, vuneci jakha sas les. Kana lesko than arakhlas, leske vastesko andrutno kotor vuneci somnura dikhlom: aushcwitzesko numero sas pe leste, millioshoj. Feri kana jekhvar angla mizmeri sigos puterdyilas o vudar, haj Bohush avilas andre, hoj te shutas pe muro pato masesko konzervo haj manro, so das mange andekh kurko jekhvar-dujvar, pe kodi chi mukel vrama, te najisarav len, Pjetykaske dyes del, vi aba avri gelas anda soba: atunchi zhanglom me kodi, hoj o rako zhanel ungrika, kade sar me, ke sigo pushlas mandar: – Ki volt ez? (Kon sas kodi?) – phendom leske, kadezhanav, o Pflegeri sas anda kaver soba, lesko anav ba uscho si, haj o raklo kadi phendas: – Hajkam Bohush –, ke kado anav ando Chexo but si, haj o raklo kothar avilas, Pushlom: zhikaj sostar chi zhanglan ungrika? – voj kodi phendas, ke chi kamel le ungron. Chachi vorba phendas, ke vi me kade gindij man, hoj voj lashi vorba phendas. Atunchi kodi phendas, te vorbisaras ande zhidovoska shibasa, de me kodi shib chi hatyardom, anda kodi ungrika vorbisardam. Phendas lesko anav: Luiz, vaj Lojiz, chi hatyardom mishto. Vi kodi phendom leske: – Lajosh – de voj negacisajlas, ke kade ungrika si, de aba voj chexoj, haj inke jehkar phendas, voj Loiz si. Pushlom lestar, kothar zhanes kattyi but shiba, haj voj phendas, hoj voj Opruna phuvako raklo, kothar avilas-tar, ke andre avile palpale le ungre, haj atunchi von nashline la familijanca kethane, butzhene, haj mange ande muri godyi avilas, kana flakonca, muzikasa keren voja, bare dyesesa zhanaven e lossh, hoj Opruni-phuv pala ungroj. Ando koncentraciosho tabori, le rakhles anda Terezino ingerdine. Phendas: Tu kado than Theresienstadtoske pinzhares. – Phendom leke me chi pinzharav kodo than, pe kadi voj chudisardas, kana vi me kade chudisajvav, kana pa le Chepelesko Vamosko Kher chi ashundine. Pala kodi avri sityardas: – Kodola Pragako gettovo si. Kodi phendas, ungronca, chexonca, pala kodi zhidovonca, nyamconca, slovakonca, polskonca, ukranonca, de te trubul, vi le rusonca zhanel te volbil. Pala kodi lasho vortako avlas manca, kamelas te zhanel, sar pinzhardom le Bohushes, phendom leske vi kodo, so gindisardom man pa e soba, so interesnoske arakhlas, so Pjetykaske tele boldas, kon baro assajlas pe mande, avri vorbisardom muri dar le ungrone nasvale manushesa, haj Pjetyka phendas, le nasvalesko mulipe aba shaj azhukarindo sas, haj atunchi mulas, kana me kothe reslom; haj vi kaver vorbisardam, de kodi nasul sas man, sako vorbipe kade phendas: – „ten matyar", kado o ungro" haj kade phendas majdur peski vorba. Vi kodi dikhlom, hoj voj but vrama si avri varikaj, haj atunchi lom sama, kana jokhar manresa, konzervosa avilas andre: kathar o Bohush dine xamaskonca. Avri phendas: vi voj kethane maladyilas lesa nado najindo than, sar vi me. Vi lesa vorbisardas, sar manca, haj le majbut kade pecipijas sar manca. Kattyi diferencija sas, hoj voj zhanelas te vorbil lesa, anda jekh them aviline, soske Bohush zurales losshajlas, haj kado kasavo dyelo, so mange trubuj te hatyarav. Me kado zurales mishto hatyardom, vi voj phendas: – Na xojajve pe man, hoj lom tye manushes – zhanglom kodi, pala kodi leske phirel o xamasko, so zhikaj me lom, haj pala kodi maj me dikhav voj sar xal, kade sar angla kodi voj dikhlas man, kana me xav. Chudisardom pe kodi, kana o vudar avri puterdyilas, haj o Bohush sigos vorta mande avilas. Datunchara aba sagda mande haj leste avilas. Unyivar andas amenge jekh-jekh intrego porcija, pe kaver dyes jekh porcija andas, so ame phralikanes uladam.

– folytatjuk –

FELHÍVÁS KISEBBSÉGI DÍJ JELÖLÉSRE

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága a mai napon felhívást tett közzé a 2011. évi Kisebbségekért Díj jelölésére. A Kisebbségekért Díj Hazai Kisebbségekért Tagozata elismerésében a magyarországi nemzetiségek érdekében a kisebbségi közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, a gazdasági önszerveződés területén példaértékű tevékenységet végző személyek, szervezetek és kisebbségi önkormányzatok részesülhetnek.

A Kisebbségekért Díj odaítélése a 1/1995. (IX.28.) ME rendelet alapján történik. Az állami elismerés átadására 2011-ben a Kisebbségek Napjáról (december 18.) történő megemlékezés kiemelt eseményeként kerül sor.

A 2011. évi díjazottakra vonatkozó indoklással ellátott javaslatokat **2011. október 20-ig** lehet eljuttatni a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság postai (1055 Budapest, Kossuth tér 4.) és a titkarsag.nkf@kim.gov.hu e-mail címére.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A **Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány** pályázatot hirdet európai roma festőművészek számára a freskófestésben való részvételre.

Bódvalenkén mintegy 70 ház van; néhány ún. kockaház, a nagy többség azonban a XX. sz. elején vályogból épült parasztház. Tipikusan, az utcára egy nagyon keskeny, kétablakos front nyílik, a házak hosszan lenyúlnak a kertekbe, egyik oldalon többnyire tornáccal, a másik oldal tűzfal. Ezeken a tűzfalakon szeretnénk festeni (a front és a tornácos rész rendszerint fehérre lesz meszelve, kivételek természetesen elképzelhetők).

Hatalmas felületekről van szó: a magasság általában 4 m körül van, e tűzfalak hossza 8 m, 12 m, 16 m lehet, de egy olyan is van, ami 36 m (eltérő magasságú részekből)! Ebben az évben 10-15 fal megfestését tűztük ki célul.

A pályázatra egy-egy freskó vázlatát kérjük elküldeni elektronikus formában, az epasztor@enternet.hu címre. Egy-egy pályázó több képet is küldhet; **a pályázat folyamatos**, azaz mostantól addig áll nyitva, amíg van megfesthető falfelület Bódvalenkén.

A pályaműveket a Szeretetszolgálat által meghívott zsűri bírálja el. A megvalósíthatónak ítélt művek szerzőivel szerződést kötünk az elkészítendő mű szerzői jogainak használatára. A díjazás a képek méretétől és komplexitásától függően eltérő, az átlagos 4x12 m-es kép esetében mintegy 250 000,- Ft. Tudjuk, hogy ez csak jelképes tiszteletdíj, de reméljük, hogy a cél – a roma festészet hatalmas szabadtéri tárlatának létrehozása – érdekében így is lesznek művészek, akik elvállalják ezt a feladatot. A díjat a freskó átvételekor utaljuk.

A meghívott művészek számára festéket, ecseteket, lakást és ellátást biztosítunk. A körülmények meglehetősen spártaiak, de a társaság jó.

A festésben a művészt a helybéli fiatalok segítik (akiket ***Horváth János***, a projekt első fázisának művészeti vezetője tanított be). Ez egyrészt valóban segítség, hiszen hatalmas felületekről van szó, másrészt nagyon lényeges része a projektnek: a falu csak akkor érzi a magáénak a képeket, csak akkor óvják, gondozzák őket, ha tevőlegesen is részt vesznek benne.

Várjuk a pályázatokat!

ORSZÁGOS ROMA ÖNKORMÁNYZAT
ELNÖK: ***FARKAS FLÓRIÁN***
Cím: 1074 Budapest, Dohány u. 76.
Telefon: 06-1-322-8903
Fax: 06-1-322-8501
E-mail: titkarsag@oronk.hu

***** ***** *****

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTÉRIUM
Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság
Székhely: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.
Postai cím: 1357 Budapest, Pf.: 2.
Telefonszám (központ): 06-1-795-1000
Telefax: 06-1-795-0002
Ügyfélszolgálat e-mail: lakossag@kim.gov.hu
Ügyfélszolgálat telefonszám: 06-1-795-6411

MNB-ÖSZTÖNDÍJ ROMA DIÁKOK SZÁMÁRA

Pénzügyi/Gazdasági oktatási intézményben tanuló, felsőfokú, illetve középiskolai tanulmányaikat megkezdő diákok pályázhatnak anyagi támogatásra

A Magyar Nemzeti Bank ösztöndíjpályázatot hirdet nappali tagozaton tanuló, kiemelkedően tehetséges roma diákok számára. Jelen pályázattal a jegybank két felsőfokú, tanulmányait valamely pénzügyi/gazdasági intézmény alapszakán, valamint egy középiskolai tanulmányait megkezdő diák anyagi támogatását vállalja.

A pályázat háttere

A Magyar Nemzeti Bank fontos felelősségének tartja, hogy törvényben rögzített alapfeladatain túl, társadalmi felelősségvállalása részeként felhívja a figyelmet a hátrányos helyzetűek problémáira és kiálljon az esélyegyenlőség elve mellett. Ennek keretében évek óta elősegíti a tehetséges, roma származású fiatalok közép- és felsőfokú iskolai teljesítményének elismerését, lehetőséget biztosít számukra a kötelező vagy önszorgalomból kezdeményezett szakmai gyakorlat eltöltésére is. Az ösztöndíjprogram keretében a bank összesen 14 diákot támogat.

Kik jelentkezhetnek

A pályázatra azon tanulók jelentkezését várjuk, akik a **2011/2012-es tanévben kezdik meg középiskolai tanulmányaikat, illetve felsőfokú alapfokú tanulmányaikat** valamely **pénzügyi/gazdasági oktatási intézményben.** A pályázat elbírálását követően **három diák** számára nyílik lehetőség a programban való részvételre az alábbiak szerint:

- **Két, a tanulmányait a 2011/2012-es tanév őszi félévében felsőfokú oktatási intézményben megkezdő tanuló számára.**
- **Egy, a tanulmányait 2011/2012-es tanév őszi félévében középfokú oktatási intézményben megkezdő tanuló számára.**

A kiválasztás szempontjai

- A pályázat során a bank célja, hogy **roma identitásukat vállaló, hátrányos körülmények** között élő, **elsősorban vidéki** gyermekek támogatását célozza.
- Mind a középfokú, mind a felsőfokú képzés esetében **kizárólag a nappali tagozaton, állami finanszírozású** szakon tanulmányaikat megkezdő diákok jelentkezhetnek a pályázatra.
- A **felsőfokú tanulmányok esetében** kizárólag azok jelentkezését várjuk, akik valamely **pénzügyi/gazdasági alapszakon** kezdik meg főiskolai/egyetemi tanulmányaikat. (Az OKJ-s típusú szakképzések nem minősülnek alapszaknak.)
- A **középiskolai tanulmányok esetében előnyt élveznek** a pályázat elbírálása során azok a diákok, akik valamilyen **gazdasági irányú szakközépiskolában** kezdik meg tanulmányaikat.

Az ösztöndíj mértéke, folyósításának módja

Az ösztöndíj támogatást a bank 12 hónapra folyósítja az alábbi mértékek szerint:

Középiskolai tanulmányok esetében (féléves és év végi bizonyítvány alapján):
- 4-es tanulmányi átlag alatt: 23 000Ft/hó,
- 4-es tanulmányi átlag felett: 35 000Ft/hó.

Felsőfokú tanulmányok esetében (féléves és év végi eredmények alapján számítva):
- 4-es tanulmányi átlag alatt: 35 000Ft/hó,
- 4-es tanulmányi átlag felett: 45 000Ft/hó.

A pályázat benyújtásának módja

A pályázatokat „MNB ösztöndíj" megjelöléssel kérjük eljuttatni a Budapest, 1850. Szabadság tér 8–9. címre vagy az osztondij@mnb.hu e-mail címre.

A pályázathoz minden esetben kérjük csatolni az alábbi dokumentumokat:

- Önéletrajz.
- Felsőfokú tanulmányok esetében az érettségi bizonyítvány kiállító intézmény által hitelesített másolatát.
- Középfokú tanulmányok esetében a 7. és 8. osztályos bizonyítvány másolatát.
- Iskolalátogatási igazolást vagy a felvételt igazoló értesítést a 2011/2012-es tanulmányi év első félévére.
- Motivációs levelet, melyben az alábbiakat kérjük kifejteni: Miért választotta a pénzügyi/gazdasági iskolát? A tanuló és a család, illetve életkörülményeinek rövid bemutatását, tanulmányi versenyeken, sportversenyeken, művészet területén elért eredmények bemutatását.

A pályázat benyújtásának határideje:

2011. október 7.

A pályázatok elbírálása és a tanulmányi szerződések megkötése október végéig történik, az ösztöndíj folyósítása november hónapban kezdődik meg.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasókörünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk ***Olvassunk magunkról!*** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

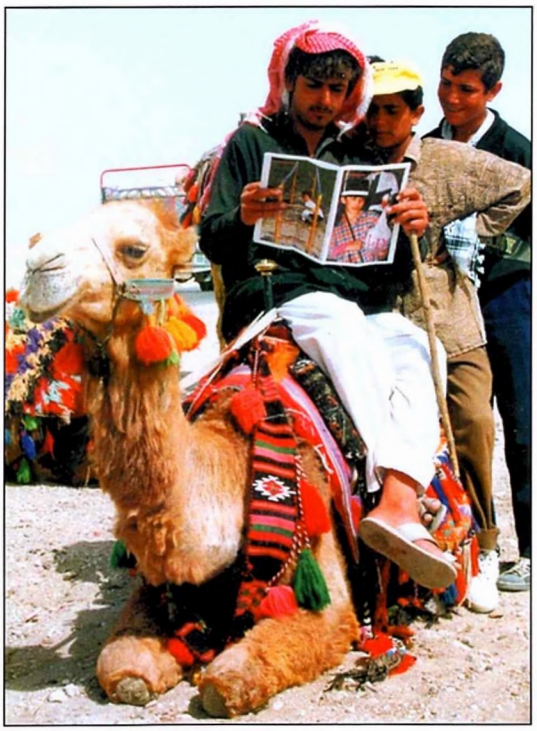

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

. . . . . példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve: . . . . . .

Címe: . . . . . .

. . . . . .

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

A megrendelőlapot és az előfizetési díjat a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:

LD „LUNGO DROM"

5000 Szolnok, Aranka u. 3.
Telefon:
(06) 56/420-110

Előfizethető rózsaszínű postai utalványon.

Gustav Klimt: Szeptember

Lakatos Klára alkotása